

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 29-03-2017

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/2662/29-03-2017

Α Π Ο Φ Α Σ Η Α Ρ . 4 1 / 2 0 1 7

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 14-03-2017, σε συνέχεια των από 01-12-2016, 07-12-2016 και 18-01-2017 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση σχετικά με τη δημοσιοποίηση μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, για την οποία η Αρχή επελήφθη αυτεπαγγέλτως. Παρέστησαν οι Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Πρόεδρος της Αρχής και τα τακτικά μέλη Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Χαράλαμπος Ανθόπουλος, ο οποίος είχε οριστεί εισηγητής, Ελένη Μαρτσούκου, και το αναπληρωματικό μέλος Χαράλαμπος Τσιλιώτης σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Σπυρίδωνα Βλαχόπουλου, ο οποίος, εάν και εκλήθη νομίμως και εγγράφως, δεν προσήλθε λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, ο Προϊστάμενος του Τμήματος Ελεγκτών Φίλιππος Μίτλεττον, και η ελέγκτρια Ευμορφία – Ιωσηφίνα Τσακίριδου, ειδικοί επιστήμονες – νομικοί, ως βοηθοί εισηγητές, οι οποίοι αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος, ως γραμματέας.

Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις των άρθρων 8 και 10 της ΕΣΔΑ και των άρθρων 8 και 11 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- 2) Τις διατάξεις του Συντάγματος, και ιδίως τα άρθρ. 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 5Α, 9, 9Α, 14, 15, 19, 25 παρ. 1 και 3, 61 και 62 αυτού
- 3) Την Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (EE L 281)

4) Τις διατάξεις του ν. 2472/1997 (Α΄ 50), και ιδίως τα άρθρα 2, 3, 4, 5, 7, 15, 19, 21 του νόμου αυτού

5) Τις ειδικότερες διατάξεις για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ν. 3471/2006 - Α΄133) και για το απόρρητο των επικοινωνιών (βλ., ιδίως, ν. 2225/1994 - Α΄ 121)

6) Την με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6608/19-10-2016 καταγγελία του Θεόδωρου Παπαθεοδώρου, Βουλευτή Αχαΐας Δημοκρατικής Συμπαρατάξης ΠΑ.ΣΟ.Κ.-ΔΗΜ.ΑΡ. με το επισυναπτόμενο από 18-10-2016 δημοσίευμα της εφημερίδας «Η Αυγή».

Η Αρχή, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως (βλ. το με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6894/27-10-2016 Δελτίο Τύπου που εξέδωσε), εξέτασε εάν και σε ποιο μέτρο υπήρξε παραβίαση της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων από τη δημοσιοποίηση μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας με δημοσιεύματα εφημερίδων και αναρτήσεις σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο.

Συγκεκριμένα, την Πέμπτη 13-10-2016 αναρτήθηκε στον ενημερωτικό ιστότοπο www.zougla.gr δημοσιογραφικό κείμενο με τίτλο «Ποιοι εκβιάζουν μέλος του ΣτΕ για τις άδειες», το οποίο αναφερόταν σε εκβιασμό υψηλόβαθμου δικαστή του Συμβουλίου της Επικρατείας ενόψει κρίσιμων διασκέψεων στο ανώτατο δικαστήριο για τις τηλεοπτικές άδειες, με αφορμή, σύμφωνα με το δημοσίευμα, ροζ σκάνδαλο, το οποίο «αποκτά απρόβλεπτες διαστάσεις». Το δε κείμενο συνοδευόταν με αυτούσια στοιχεία, αποσπάσματα μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (emails) που φέρονται -κατά το δημοσίευμα- να προέκυψαν από καταγραφές των υπηρεσιών του κράτους συγκεκριμένων λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τέλη του 2014. Κατά το δημοσίευμα, από αυτήν την ηλεκτρονική αλληλογραφία προκύπτει ότι «υψηλόβαθμος δικαστής του Συμβουλίου της Επικρατείας διατηρούσε ερωτική σχέση με παντρεμένη (πρώην) υποψήφια (νυν) δικαστή την οποία βοήθησε παράνομα ώστε να επιτύχει στις εξετάσεις της και να ανέλθει στο Σώμα». Σημειώνεται ότι τα επίμαχα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου έχουν τύχει επεξεργασίας από το δημοσιογράφο-υπεύθυνο της ιστοσελίδας, υπάρχουν κάποιες διαγραφές (σε σημεία που θεωρεί ότι δεν είναι δημοσιεύσιμα) και έχουν ντυθεί με το λογότυπο της zougla.gr. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι το εν λόγω δημοσίευμα με τα παραπάνω αυτούσια στοιχεία αναδημοσιεύτηκε και σε άλλες ιστοσελίδες (βλ., π.χ. newpost.gr/ellada/565636 με τίτλο «Αποκάλυψη του zougla.gr: Ροζ σκάνδαλο με πρωταγωνιστή μέλος του ΣτΕ», στις 14-10-2016). Στη συνέχεια, την 14-10-

2016 η ίδια ιστοσελίδα (www.zougla.gr) δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Κωφεύουν οι πολιτικοί, κωφεύει και η Δικαιοσύνη», το οποίο επίσης συνοδεύεται από τα επίμαχα αποσπάσματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και παραπέμπει με υπερσύνδεσμο και στο προηγούμενο δημοσίευμα («Ποιοι εκβιάζουν μέλος του ΣτΕ για τις άδειες»). Την Κυριακή 16-10-2016 δημοσιεύτηκε κείμενο στην εφημερίδα (έντυπη και ηλεκτρονική) το «Βήμα της Κυριακής», με τίτλο «Οι υπόγειοι δεσμοί της παραεξουσίας», το οποίο αναφερόταν στη διαρροή των επίμαχων υποκλαπέντων μηνυμάτων (emails) στη zougla.gr (χωρίς να τα αναδημοσιεύει), θεωρώντας ότι η δημοσιοποίησή τους αποσκοπούσε στον εκβιασμό του δικαστή τη δεδομένη χρονική στιγμή («την Πέμπτη το βράδυ, παραμονή της κρίσιμης διάσκεψης της Ολομέλειας από την οποία θα κρινόταν η συνταγματικότητα του νόμου Παπά»). Τη Δευτέρα 17-10-2016 η εφημερίδα (έντυπη και ηλεκτρονική) «Η Αυγή» δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Εν όψει της Απόφασης του ΣτΕ για τις άδειες «Ευάλωτους δικαστές» επιχειρεί να δημιουργήσει η διαπλοκή», το οποίο αναφερόταν στα προαναφερθέντα δημοσιεύματα (της ιστοσελίδας «zougla.gr» και της εφημερίδας «Βήμα της Κυριακής»), και συνοδεύεται με κάποια αποσπάσματα από τα επίμαχα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το λογότυπο της zougla.gr. Την ίδια ημέρα ο ανεξάρτητος βουλευτής Νίκος Νικολόπουλος δίνει συνέντευξη στα «Parapolitika FM»¹, όπου δηλώνει ότι «οφείλει ο Υπουργός Δικαιοσύνης να δώσει απαντήσεις για τον εκβιαζόμενο Αντιπρόεδρο του ΣτΕ» και αποκαλύπτει και το όνομα του δικαστικού λειτουργού, δηλώνοντας ότι «και ο κ. Α οφείλει να βγει και με θάρρος να διαψεύσει όσα ανέντιμα διαθρυλούνται δια των ψιθύρων». Η είδηση αυτή και οι δηλώσεις του παραπάνω βουλευτή δημοσιεύονται αμέσως σε διάφορες ιστοσελίδες. Συγκεκριμένα, η ιστοσελίδα www.koutipandoras.gr δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Βόμβα Νικολόπουλου: Να απαντήσει ο Α ότι δεν εκβιάζεται», το οποίο συνοδεύεται και από φωτογραφία του δικαστή

¹ Ο βουλευτής Ν. Νικολόπουλος δήλωσε μεταξύ των άλλων τα εξής: «Δεν μας ενδιαφέρουν τα προσωπικά. Ενδιαφέρει όμως το δημόσιο συμφέρον. Γιατί όπως φαίνεται από τα e-mail αυτά ο συγκεκριμένος Αντιπρόεδρος έδωσε τα θέματα των εξετάσεων προκειμένου η ευνοούμενή του να πετύχει το διορισμό της στο ΣτΕ. Δηλαδή ο άνθρωπος αυτός αντέδρασε παραθεσμικά και αλλοίωσε τη σύνθεση του ΣτΕ, ανεξάρτητα από τους λόγους που το έκανε. Επίσης ο άνθρωπος αυτός εμφανίζεται από το ΒΗΜΑ να εκβιάζεται προκειμένου να ψηφίσει στο ΣτΕ για τις άδειες. Ενδιαφέρει, φυσικά, εάν τον εκβιάζει επιχειρηματίας, ο Ψυχάρης, ή όποιος άλλος. Κυρίως όμως, ενδιαφέρει ότι είναι επίορκος και εκβιαζόμενος λόγω των δημοσιευμάτων. Σ' αυτό πρέπει να απαντήσει ο ίδιος με το θάρρος που πρέπει να έχει ένας ανώτατος δικαστικός λειτουργός. Οφείλει ο Υπουργός Δικαιοσύνης να απαντήσει τι πραγματικά γίνεται. Και επειδή το υπέρτατο αγαθό είναι το δημόσιο συμφέρον ο Αντιπρόεδρος του ΣτΕ ο κ. Α να βγει και με θάρρος να διαψεύσει όσα ανέντιμα διαθρυλούνται δια των ψιθύρων. Γιατί η Δικαιοσύνη είναι πρώτα απ' όλα διαφάνεια». Επισημαίνεται ότι την επόμενη ημέρα ο ίδιος βουλευτής κατέθεσε επίκαιρη ερώτηση προς τον Υπ. Δικαιοσύνης (με αριθ. πρωτ. 128/18-10-2016) με θέμα «Θα προστατεύσετε το ΣτΕ και τους δικαστές από τους εκβιαστές».

(έμπροσθεν του ΣτΕ), περιέχει τις δηλώσεις του βουλευτή και παραπέμπει στο ηχητικό απόσπασμα της συνέντευξής του στα «Parapolitika FM». Το ίδιο αναδημοσιεύτηκε την ίδια ημέρα (17-10-2016) και σε άλλες ιστοσελίδες (βλ., π.χ. την ιστοσελίδα www.boro.gr/147515 με τίτλο «Δημοσιεύματα θέλουν τον “αντιπρόεδρο του ΣτΕ να εκβιάζεται”» με αναφορά στην πηγή: koutipandoras.gr, καθώς και την ιστοσελίδα www.anatropinews.gr/2016/10/17 με τίτλο «Νικολόπουλος: Εκβιάζουν τον αντιπρόεδρο του ΣτΕ Α με «ροζ υπόθεση» για τις άδειες»). Περαιτέρω, την ίδια ημέρα (17-10-2016) ακολουθεί ανάρτηση στην ιστοσελίδα www.parapolitika.gr με τίτλο «Α στα Παραπολιτικά 90,1: Λόγω της ιδιότητάς μου δεν μπορώ να πάρω θέση» που συνοδεύεται με φωτογραφία του δικαστή (από ομιλία του σε επιστημονικό συνέδριο), το δε κείμενο αναφέρεται σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον δικαστή και σε άρνησή του να κάνει σχόλιο ή δήλωση σε σχέση με τις καταγγελίες του βουλευτή και σε σχετικές δηλώσεις του Κώστα Τζαβάρα, Υπεύθυνου του Τομέα Δικαιοσύνης και Διαφάνειας της ΝΔ. Την ίδια ημέρα (17-10-2016) το προαναφερθέν δημοσίευμα με τίτλο «Α στα Παραπολιτικά 90,1: Λόγω της ιδιότητάς μου δεν μπορώ να πάρω θέση», με την ως άνω φωτογραφία του δικαστή και με αναφορά στην «Πηγή: Παραπολιτικά» αναδημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα ενημερωτικού χαρακτήρα www.inewsg.com, με υπερσύνδεσμο που παραπέμπει για την πλήρη ανάγνωση του άρθρου στην ιστοσελίδα www.parapolitika.gr (<http://www.inewsg.com/292/A-sta-parapolitika-901-logo--tis-thesis-mou-den-boro-na-paro-thesi.htm>). Την Τρίτη 18-10-2016 η εφημερίδα (έντυπη και ηλεκτρονική) «Η Αυγή» δημοσιεύει άρθρο με δημοσίευση του ονόματος του Αντιπροέδρου, συγκεκριμένα άρθρο με τίτλο «Υπ. Δικαιοσύνης, Πειθαρχική έρευνα για Α», που αναφέρεται σε δήλωση του Υπουργού Δικαιοσύνης Νίκου Παρασκευόπουλου για έρευνα σε βάρος δικαστή, κατόπιν δημοσιευμάτων του ηλεκτρονικού Τύπου για την φερόμενη εμπλοκή του σε υπόθεση σπουδάστριας του 2014 στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών. Σημειώνεται ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν κατονόμασε τον δικαστή στην παραπάνω δήλωσή του, σύμφωνα όμως με το δημοσίευμα, η πειθαρχική έρευνα που διατάχθηκε είναι κατά του Α, ο οποίος είναι στη σύνθεση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας που χειρίζεται την υπόθεση των τηλεοπτικών σταθμών. Επίσης, η ίδια εφημερίδα την ίδια ημέρα δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Σήμερα η τρίτη συνεδρίαση του ΣτΕ για τις τηλεοπτικές άδειες, Παρέμβαση του Υπ. Δικαιοσύνης για τις πιέσεις καναλαρχών στους δικαστές», το οποίο, μεταξύ άλλων, παραθέτει τις δηλώσεις των Υπουργών Ν. Παρασκευόπουλου² και Ν. Παππά και του

² Η δήλωση του Ν. Παρασκευόπουλου σύμφωνα με το δημοσίευμα: «Καλώ όλους όσοι με

βουλευτή Ν. Νικολόπουλου στην προμνησθείσα συνέντευξή του στο ρ/σ Παραπολιτικά. Την ίδια ημέρα (18-10-2016) η εφημερίδα «kontranews» (στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοσή της) δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Ροζ σκάνδαλο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, Δικαστής έδωσε τα θέματα των εξετάσεων στη φίλη του!, Τους εκβιάζουν με κασέτες οι καναλάρχες, Για το καλό της Δικαιοσύνης να παραιτηθούν οι πρωταγωνιστές του σκανδάλου, πριν ξεσπάσει θύελλα αποκαλύψεων», συνοδευόμενο στην έντυπη έκδοση (πρωτοσέλιδο) και με φωτογραφία του δικαστή (από ομιλία του σε επιστημονικό συνέδριο). Το άρθρο αναφέρεται στις προαναφερθείσες δηλώσεις του βουλευτή Νίκου Νικολόπουλου στις 17-10-2016 στον ραδιοφωνικό σταθμό «Parapolitika FM», και του Υπουργού Δικαιοσύνης Νίκου Παρασκευόπουλου καθώς και στην πειθαρχική έρευνα σε βάρος του δικαστή. Σημειώνεται ότι την Τρίτη 18-10-2016 η ιστοσελίδα www.zougla.gr δημοσιεύει κείμενο με τίτλο «Προς τις Ενώσεις Δικαστών και Εισαγγελέων», το οποίο αναφέρεται στο Δελτίο Τύπου των Ενώσεων Εισαγγελέων και Δικαστών, και παραπέμπει (με υπερσύνδεσμο) στο προηγούμενο δημοσίευμα της ιστοσελίδας με τίτλο «Ποιοι εκβιάζουν μέλος του ΣτΕ για τις άδειες», στο οποίο δημοσιεύτηκαν αυτούσια τα στοιχεία, αποσπάσματα με τα επίμαχα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το λογότυπο της zougla.gr. Την Τετάρτη 19-10-2016 η εφημερίδα (έντυπη και ηλεκτρονική) «Η Αυγή» δημοσιεύει άρθρο με τίτλο «Ουαί υμίν Φαρισαίοι κομισταί», με δημοσίευση του ονόματος του Αντιπροέδρου και αποσπασμάτων των εν λόγω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το λογότυπο της zougla.gr.

Στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνας, εκλήθησαν (βλ. κλήσεις σε ακρόαση 7651 έως και 7656/24-11-2016) οι διευθύνοντες των εφημερίδων (σε έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση) «Η Αυγή», «kontranews», «Το Βήμα της Κυριακής», και των ιστοσελίδων «www.zougla.gr», «www.parapolitika.gr», «www.koutipandoras.gr».

Κατά τη συνεδρίαση της 01-12-2016 προσήλθαν και ακούστηκαν εκπροσωπώντας την εταιρεία με την επωνυμία «Η ΑΥΓΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Α.Ε.», ως ιδιοκτήτρια και εκδότρια της εφημερίδας (σε έντυπη και ηλεκτρονικής έκδοσης) «Η Αυγή», ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Παναγιώτης Γιαννόπουλος (με ΑΜ ΔΣΑ ...) και ο Διευθυντής Β, οι οποίοι ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους. Στη συνέχεια η ως άνω εταιρεία υπέβαλε εντός της ταχθείσας προθεσμίας

δηλώσεις, αποκαλύψεις και λοιπές παρεμβάσεις επιχειρούν να επηρεάσουν το έργο της απονομής της Δικαιοσύνης να αναλογιστούν τις ευθύνες τους».

έγγραφο υπόμνημα για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών της (Γ/ΕΙΣ/8081/07-12-2016).

Με το υπόμνημά της, η εφημερίδα «Η Αυγή» αρχικώς προέβη σε μία προκαταρκτική επισήμανση επί της ενεργούμενης ακρόασης. Συγκεκριμένα, ισχυρίστηκε ότι η κλήση της σε ακρόαση έπασχε, διότι δεν ανέφερε τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης της διερευνώμενης παράβασης καθώς και διότι δεν είχε ειδική αναφορά στο αντικείμενο διοικητικού μέτρου που πρόκειται να ληφθεί σε βάρος της. Επίσης, κατά την εφημερίδα, η κλήση της έγινε χωρίς η Αρχή να έχει πλήρη και σαφή αντίληψη επί του νομικού και πραγματικού ζητήματος, αποτυπωμένη μάλιστα σε έγγραφη εισήγηση, δηλ. έγινε χωρίς στοιχεία που έπρεπε, αν υπήρχαν, να τεθούν υπόψη της για να απαντήσει και να εκθέσει πλήρως τις απόψεις της. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, η κλήση είχε σχετική νομική ελαττωματικότητα, η οποία δεν θεραπεύεται με την ακρόαση, και, συνεπώς, παραβιάστηκε ουσιαστικά το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης (άρθρο 20 παρ. 1 Σ, άρθρο 6 ν. 2690/99, άρθρα 6 παρ. 8 και 8 παρ. 5 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής).

Περαιτέρω, η εφημερίδα «Η Αυγή» επισήμανε ότι είναι μία ιστορική πρωινή εφημερίδα που υπηρετεί την ελευθεροτυπία, τη δημοκρατία, τον πολιτισμό και την αριστερά εν γένει, ως ιδεολογία. Κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα ήταν στην πολιτική επικαιρότητα το ζήτημα της αδειοδότησης των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών και η ακυρωτική εκκρεμοδικία ενώπιον της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η δε θέση της εφημερίδας ήταν ότι έπρεπε να εφαρμοστεί ο νόμος ρύθμισης του τηλεοπτικού τοπίου, γνωστός ως νόμος Παππά. Τα επίμαχα δημοσιεύματα της 17, 18 και 19-10-2016 ανταποκρίνονται κατά την εφημερίδα πλήρως στο ρεπορτάζ και στην τρέχουσα επικαιρότητα. Την 17-10-2016 έκανε αναφορά σε θέμα της επικαιρότητας χωρίς να αποκαλύπτει το όνομα του δικαστικού λειτουργού, με σκοπό, όπως υποστήριξε η εφημερίδα, την ενημέρωση της κοινής γνώμης και την έκφραση της γνώμης της εφημερίδας και των συντακτών της στο θέμα. Η αποκάλυψη του ονόματος έγινε από τρίτους (βλ. συνέντευξη του βουλευτή Ν. Νικολόπουλου στο ρ/σ των Παραπολιτικών) και μεταγενεστέρως έγινε το επίμαχο δημοσίευμα της 18-10-2016 σχετικά με την πειθαρχική έρευνα που διέταξε ο Υπουργός Δικαιοσύνης Ν. Παρασκευόπουλος, το οποίο, όπως έκρινε η εφημερίδα, ανταποκρινόταν στο ρεπορτάζ και στο καθήκον των δημοσιογράφων να υπηρετούν την αλήθεια και την ενημέρωση. Το δε επόμενο δημοσίευμα ήταν παρακολουθηματικού χαρακτήρα, με την αποτύπωση της θέσης της εφημερίδας για το θέμα. Όλα τα επίμαχα δημοσιεύματα της 17, 18 και 19-10-2016 ανταποκρίνονται κατά την

εφημερίδα στη διαμορφωθείσα ήδη επικαιρότητα (προηγούμενες αναρτήσεις σε ιστοσελίδες, δημόσιες καταγγελίες βουλευτή Ν. Νικολόπουλου, δηλώσεις Υπουργού Δικαιοσύνης Ν. Παρασκευόπουλου), για τα οποία υπήρχε κατά την εφημερίδα δικαίωμα πληροφόρησης της κοινής γνώμης αφενός και δημοσιογραφικό καθήκον αφετέρου, λαμβανομένου υπόψη ότι τα δημόσια πρόσωπα, και δη οι ανώτατοι δικαστές, δεν δικαιούνται να διαφεύγουν του δημοσίου ελέγχου και κριτικής, και του γεγονότος της ύπαρξης αντικειμενικής επικαιρότητας μείζονος θέματος (που αφορά στη λειτουργία της Δικαιοσύνης). Τέλος, όπως υποστήριξε η εφημερίδα δεν προέβη η ίδια σε συλλογή των επίμαχων προσωπικών δεδομένων (πρόκειται για αναδημοσίευση των στοιχείων της ιστοσελίδας zougla.gr), σε καμία δε περίπτωση η εφημερίδα, κατά τους ισχυρισμούς της, δεν προσέβαλε τον Αντιπρόεδρο του ΣτΕ ούτε είχε πρόθεση να παραβιάσει τα προσωπικά του δεδομένα.

Κατά την ίδια συνεδρίαση της 01-12-2016 ο Γ, δημοσιογράφος και υπεύθυνος για την ιστοσελίδα www.koutipandoras.gr, εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Αδαμάντιο Μπασαρά (ΑΜ ΔΣΑ), ο οποίος υπέβαλε την από 01-02-2016 δήλωση του εντολέα του που καταχωρήθηκε στα πρακτικά (βλ. και Γ/ΕΙΣ/7931/02-02-2016) και ανέπτυξε προφορικά τις απόψεις του, και στη συνέχεια υπέβαλε και έγγραφο υπόμνημα εντός της ταχθείσας προθεσμίας για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών του (Γ/ΕΙΣ/8079/07-12-2016).

Κατά την προαναφερόμενη δήλωση του Γ στην ανάρτηση της 17-10-2016 στην ιστοσελίδα www.koutipandoras.gr, δεν γίνεται χρήση των επίμαχων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (emails), δεν γίνεται αναφορά σε προσωπικά δεδομένα, ούτε καν σε ρεπορτάζ, πλην μόνον γίνεται παράθεση όσων αναφέρονται σε ερώτηση και δηλώσεις του βουλευτή Ν. Νικολόπουλου, και συγκεκριμένα γίνεται πιστή απόδοση των λεγομένων σε ερώτηση του παραπάνω βουλευτή που αφορά κρίσιμο για τη λειτουργία της Δικαιοσύνης ζήτημα. Συνεπώς, κατά τον Γ, η κλήση του σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής συνιστά αδικαιολόγητη προσβολή της ελευθερίας του Τύπου και ανεπίτρεπτη παρέμβαση στις διαδικασίες του κοινοβουλευτικού ελέγχου και τα μέσα άσκησης καθηκόντων βουλευτή.

Σύμφωνα δε με το υποβληθέν υπόμνημα, της επίμαχης ανάρτησης είχαν προηγηθεί οι σχετικές αναρτήσεις στην ιστοσελίδα www.zougla.gr (με δημοσιοποίηση των επίμαχων emails), το σχετικό δημοσίευμα στην εφημερίδα «Το Βήμα της Κυριακής», η ερώτηση και οι καταγγελίες του βουλευτή Ν. Νικολόπουλου, που έδωσε συνέντευξη στο ρ/σ των

Παραπολιτικών και αποκάλυψε και το όνομα του δικαστικού λειτουργού. Η συγκεκριμένη ανάρτηση στην ιστοσελίδα www.koutipandoras.gr ήταν δικαιολογημένη για τη δημοσιογραφική κάλυψη του συγκεκριμένου μείζονος σημασίας ζητήματος, όλες δε οι δημοσιευθείσες πληροφορίες είχαν ήδη δει το φως της δημοσιότητας, και δεν δημοσιεύτηκαν προσωπικά δεδομένα. Επιπλέον, τηρήθηκε το αντικειμενικό αναγκαίο μέτρο κατά την εκφορά του δημοσιογραφικού λόγου. Στην επίμαχη ανάρτηση έγινε χρήση φωτογραφίας, που ήταν δημόσια διαθέσιμη και ελεύθερη στο Διαδίκτυο, και απεικονίζει το αναφερόμενο δημόσιο πρόσωπο, που είναι δημόσιο πρόσωπο με όλες τις έννοιες, δηλαδή πρόσωπο της σύγχρονης ιστορίας, της απόλυτης αλλά και της σχετικής επικαιρότητας. Για το δημόσιο αυτό πρόσωπο και για το εν λόγω ζήτημα που, όπως προαναφέρθηκε, είχε ήδη δημοσιοποιηθεί (και έλαβε έκταση και με κοινοβουλευτικό έλεγχο) υπήρχε οντολογικώς και δεοντολογικώς δεδικοιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για πληροφόρηση. Τέλος, με το υποβληθέν υπόμνημα επισημάνθηκε ότι η εκ νέου δημοσίευση (αναδημοσίευση) προσωπικών δεδομένων δεν υπάγεται στο πεδίο ποινικής προστασίας του ν. 2472/1997, και ότι στην επίμαχη ανάρτηση αναδημοσιεύονται ήδη γνωστά και δημοσιευμένα δεδομένα, εξυπηρετείται το συμφέρον πληροφόρησης της κοινής γνώμης (με συνεισφορά σε διάλογο δημοσίου ενδιαφέροντος) και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

Περαιτέρω, κατά την ίδια συνεδρίαση (01-12-2016) προσήλθαν και ακούστηκαν εκπροσωπώντας την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ Α.Ε., ως ιδιοκτήτρια και εκδότρια της εφημερίδας «Το Βήμα της Κυριακής» (σε έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση), ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Κωνσταντίνος Καρακώστας (με ΑΜ ΔΣΑ) και η συντάκτρια δημοσιογράφος Δ, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους. Στη συνέχεια η ως άνω εταιρεία υπέβαλε εντός της ταχθείσας προθεσμίας έγγραφο υπόμνημα για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών της (Γ/ΕΙΣ/8078/07-12-2016).

Συγκεκριμένα, με το υπόμνημά της η εφημερίδα «Το Βήμα» υποστήριξε ότι με τα επίμαχα δημοσιεύματα της 16-10-2016 δεν παραβίασε τον ν. 2472/1997. Στο δημοσίευμα με τίτλο «Δημοκρατία του μαύρου» δεν γίνεται καμία αναφορά σε προσωπικά δεδομένα. Στο δημοσίευμα με τίτλο «Οι υπόγειοι δεσμοί της παραεξουσίας» γίνεται αναφορά στη διαρροή των υποκλαπέντων emails, χωρίς να γίνεται αναφορά στο περιεχόμενο των emails ούτε δημοσιοποιείται το όνομα του δικαστικού λειτουργού (που σημειωτέον ήταν γνωστό από το ρεπορτάζ). Κατά την εφημερίδα, στο παραπάνω δημοσίευμα δεν γίνεται αναφορά

σε συγκεκριμένο πρόσωπο και δεν δίνονται στοιχεία που φωτογραφίζουν συγκεκριμένο δικαστικό λειτουργό, δηλ. δεν ταυτοποιείται με το δημοσίευμα το πρόσωπο, παρά γίνεται μία γενικόλογη αναφορά, αναπαραγωγή του πραγματικού γεγονότος της διαρροής των emails ανώτατου δικαστικού λειτουργού του ΣτΕ που είχε ήδη γίνει από άλλα ηλεκτρονικά μέσα λίγες ημέρες πριν, με έκφραση της γνώμης, του συμπεράσματος και κριτικής της συντάκτριας δημοσιογράφου επί ζητημάτων της επικαιρότητας.

Οι ακροάσεις των λοιπών κληθέντων, κατόπιν σχετικού τους αιτήματος, αναβλήθηκαν για την συνεδρίαση της 07-12-2016 χωρίς νέα κλήτευση (βλ. σχετικά πρακτικά συνεδρίασης). Συγκεκριμένα, κατά την ως άνω συνεδρίαση προσήλθε και ακούστηκε ο Ε, δημοσιογράφος και υπεύθυνος για την ιστοσελίδα www.zougla.gr, και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του Νικόλαος Διαλυνάς (ΑΜ ΔΣΘ) και Ανδρονίκη Χωρινού (με ΑΜ ΔΣΑ), οι οποίοι ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους. Στη συνέχεια, ο Ε για λογαριασμό της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ZOUGLA GR. A.E. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΣΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ» υπέβαλε εντός της ταχθείσας προθεσμίας έγγραφο υπόμνημα για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών της (Γ/ΕΙΣ/8098/08-12-2016).

Η εταιρεία «ZOUGLA GR A.E.» δήλωσε ότι διατηρεί ειδησεογραφικό ιστότοπο (site) με το όνομα www.zougla.gr. Σχετικά δε με τις επίμαχες αναρτήσεις της, υποστήριξε τα εξής: Καταρχάς, ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο οποίος είχε ήδη όλα τα στοιχεία, έπρεπε, κατά την ιστοσελίδα, να ασκήσει πειθαρχική αγωγή κατά του δικαστή. Κατά τους ισχυρισμούς της, η ιστοσελίδα προέβη σε αναδημοσίευση μείζονος σημασίας για τη διασφάλιση του θεσμού της Δικαιοσύνης θέματος που αφορά στην ηλεκτρονική συνομιλία μεταξύ δικαστικών λειτουργών, που είχε ήδη διαρρεύσει από το 2014, χωρίς να δημοσιεύσει ονόματα και φωτογραφίες (πρβλ. τα άλλα αναφερόμενα ΜΜΕ). Η ως άνω δημοσίευση έγινε, όπως υποστήριξε, στο πλαίσιο επιβεβλημένου δημοσιογραφικού καθήκοντος για ενημέρωση της κοινής γνώμης και εντός των ορίων αυτού. Επισημάνθηκε, επίσης, ότι η ιστοσελίδα σε καμία περίπτωση δεν παραβίασε προσωπικά δεδομένα υπό την έννοια της παράνομης πρόσβασης σε προσωπικό αρχείο, ότι ανήρτησε δημοσιογραφικές πληροφορίες, ήδη δημοσιευμένες σε άλλες ιστοσελίδες, με τη διαφορά ότι ενήργησε σύμφωνα με το Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας δίχως να αποκαλύψει τα προσωπικά στοιχεία (το ονοματεπώνυμο και την εικόνα των δικαστικών λειτουργών). Περαιτέρω, υποστήριξε ότι πρόκειται για ιδιωτική συνομιλία, συνδεδεμένη με τη διασφάλιση του θεσμού της Δικαιοσύνης, την κατοχυρωμένη συνταγματικά αρχή της

διαφάνειας και της ισότητας των πολιτών, όπου το δημόσιο συμφέρον προδήλως υπερτερεί έναντι του ατομικού δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή. Επισήμανε ότι στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής συνομιλίας αποκαλύπτονται παρεμβάσεις στην ανέλιξη των δικαστικών λειτουργών εντός του δικαστικού σώματος λόγω της διαρροής των θεμάτων στις εξετάσεις, ζητήματα που αφορούν, πρωτίστως, στο κοινωνικό σύνολο, και ειδικότερα, στους υποψήφιους δικαστικούς λειτουργούς. Εξάλλου, τα δημόσια πρόσωπα, όπως είναι π.χ. οι δικαστικοί λειτουργοί, πολιτικοί, καλλιτέχνες, και τα πρόσωπα της επικαιρότητας απολαμβάνουν περιορισμένης προστασίας του ν. 2472/1997 και πρέπει να μην εκφεύγουν του δημοσίου ελέγχου και κριτικής από ΜΜΕ για θέματα που αφορούν τη διαχείριση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί. Η ιστοσελίδα επισήμανε ότι η χρήση και διαχείριση της δημόσιας εξουσίας, για την οποία ελέγχονται τα δημόσια πρόσωπα, είναι δυνατόν να εκφραστεί όχι μόνο στον «δημόσιο χώρο» αλλά και στον «ιδιωτικό», και ότι αναφορικά με παράνομες (αξιοποινες) πράξεις (με παραπομπή σε νομολογία και θεωρία), είναι πλήρως και απολύτως νόμιμη η δημοσιογραφική έρευνα και άσκηση κριτικής επί σειράς ζητημάτων που αναφέρονται στον «ιδιωτικό βίο» δημοσίων προσώπων, που ασκούν δημόσια εξουσία. Με άλλα λόγια είναι δεδικοιολογημένη η σχετικοποίηση του «ιδιωτικού βίου» αυτών. Επίσης, υποστήριξε ότι, κατά το άρθρο 14 Σ, η ελευθερία του Τύπου περιέχει την ελευθερία συντάξεως, συγκεντρώσεως της ύλης και ότι η ελευθερία της έκφρασης προστατεύεται με κάθε μέσο, γραπτώς/ δια του Τύπου ή και δια Διαδικτύου, και ότι ο ηλεκτρονικός τύπος έχει τις συνταγματικές εγγυήσεις για τον Τύπο: ελευθερία δημοσιογράφου να επιλέγει και να παρουσιάζει την ύλη του, δικαίωμα στην ανωνυμία, δημοσιογραφικό απόρρητο, απαγόρευση λογοκρισίας. Περαιτέρω, η ιστοσελίδα επικαλέστηκε το δημοσιογραφικό απόρρητο, ώστε να μην αποκαλύψει την πηγή των πληροφοριών της. Τέλος, κατά την ιστοσελίδα, υπήρχε δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για γνώση των ζητημάτων με το σχετικό περιεχόμενο των αναρτήσεών της.

Κατά την ίδια συνεδρίαση (της 07-12-2016) για την ιστοσελίδα www.parapolitika.gr και τον υπεύθυνο αυτής ΣΤ προσήλθε η πληρεξούσια δικηγόρος του Αθηνά Τσιμήνη (με ΑΜ ΔΣΑ), η οποία, αφού ενημερώθηκε επακριβώς για την υπόθεση και τα διερευνητέα ζητήματα, ζήτησε να επιφυλαχθεί κατά την ακρόαση και να καταθέσει έγγραφο υπόμνημα για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών του εντολέα της, το οποίο και υποβλήθηκε εμπροθέσμως (και έλαβε αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8331/16-12-2016).

Με το υπόμνημά του ο ΣΤ για την ιστοσελίδα www.parapolitika.gr υποστήριξε τα εξής: Καταρχάς, ότι ο ν. 2472/1997 στο άρθρο 22 παρ. 4 τιμωρεί μόνο την παραβίαση του

απορρήτου της ιδιωτικής ζωής, τις επεμβάσεις σε αρχεία που είναι κρυφά και δεν έχουν δημοσιοποιηθεί. Περαιτέρω, ότι όσο η ιδιωτική ζωή παραμένει απόρρητη είναι άξια προστασίας, ενώ όταν έχει ευρέως δημοσιοποιηθεί, η προσβολή της είναι ήδη ολοκληρωμένη και παύει να είναι άξια προστασίας κατά το ν. 2472/1997 (βλ. παραπομπή σε σχετική νομολογία). Η δε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς επιτρέπεται, κατά την ιστοσελίδα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 (συγκατάθεση) ή παρ. 2 περ. δ' (εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο), ή παρ. 2 περ. ε' (υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου). Σχετικά με την επίμαχη ανάρτηση της ιστοσελίδας την 17-10-2016, η ιστοσελίδα υποστήριξε ότι αυτή ήταν σύμφωνη με την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 περ. δ' (θεωρώντας ότι η ελεγκτική λειτουργία του Τύπου αναγνωρίζεται και νοείται ως άσκηση δημόσιας εξουσίας) ή/και περ. ε' του ν. 2472/1997 (θεωρώντας ότι σε κάθε περίπτωση υφίσταται δεδικαιολογημένο ενδιαφέρον της κοινής γνώμης για το δημοσίευμα, για ζήτημα που απασχολεί εντόνως την κοινωνία). Συγκεκριμένα, η επίμαχη ανάρτηση της 17-10-2016 που αναφερόταν στην απάντηση του Α στις δημόσιες καταγγελίες του Ν. Νικολόπουλου, έγινε κατόπιν των δημόσιων καταγγελιών του τελευταίου στο ρ/σ των Παραπολιτικών (κατά τις οποίες ο βουλευτής κατονόμασε τον δικαστικό λειτουργό), δίχως να υιοθετείται το περιεχόμενο των καταγγελιών. Επιπλέον, η ιστοσελίδα, κατά τους ισχυρισμούς της, συμμορφούμενη στον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας επικοινωνήσε με τον αναφερόμενο δικαστή και του έδωσε, όπως επιβάλλεται, το δικαίωμα απαντήσεως. Η επίμαχη ανάρτηση δημοσίευσε, κατά την ιστοσελίδα, πληροφορίες που ήταν ήδη δημοσιευμένες σε ΜΜΕ, αφορούν σε δημόσιο πρόσωπο και σε ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος που έλαβε ευρεία δημοσιότητα (σχετικά με τα emails και τους εκβιασμούς που δεχόταν ο δικαστής, βλ. Σχ. 5-9). Σημειώνεται ότι για το ζήτημα αυτό ο βουλευτής Ν. Νικολόπουλος έκανε ερώτηση στον Υπουργό Δικαιοσύνης. Η επίμαχη ανάρτηση της ιστοσελίδας, ήταν, κατά τους ισχυρισμούς της, εντός του πλαισίου της άσκησης δημοσιογραφικού λειτουργήματος, αποκλειστικά για την ενημέρωση της κοινής γνώμης για ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος συνδεδεμένο με τη διαφάνεια στο πλαίσιο αδειοδότησης των τηλεοπτικών καναλιών, την αμεροληψία-ανεξαρτησία δικαστικών λειτουργών εν γένει, σε συμμόρφωση, όπως προαναφέρθηκε, και με τον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας. Επίσης, η ιστοσελίδα επισήμανε ότι δεν δημοσιοποίησε τα επίμαχα emails και δεν παραβίασε το ν. 2472/1997 ούτε έκανε κάποια παράνομη επέμβαση σε αρχείο. Σχετικά δε με τη φωτογραφία του Αντιπροέδρου που

συνοδεύει το κείμενο της ανάρτησης, η ιστοσελίδα επισήμανε ότι πρόκειται για φωτογραφία που είναι δημόσια διαθέσιμη στο Διαδίκτυο, σε καμία περίπτωση δεν ελήφθη παράνομα, συγκεκριμένα δε ελήφθη σε επιστημονικό συνέδριο όπου ο Αντιπρόεδρος ήταν κεντρικός ομιλητής. Η φωτογραφία αυτή είναι αναρτημένη δημόσια στην ιστοσελίδα ethemis.gr και στην google.gr, και ανευρίσκεται με απλή αναζήτηση με το όνομα του δικαστικού λειτουργού. Συνεπώς, κατά την ιστοσελίδα, πρόκειται για δημόσια ή συνήθη φωτογραφία που σε καμία περίπτωση δεν προσβάλλει την προσωπικότητα του εικονιζόμενου. Πρόκειται, δηλαδή, κατά την ιστοσελίδα, για αναπαραγωγή της δημόσιας εικόνας του Αντιπροέδρου, όπως ο ίδιος την επέτρεψε στο Διαδίκτυο. Η εικόνα αυτή του Αντιπροέδρου, που σημειώνεται ότι είναι δημόσιο πρόσωπο, προσιτό και γνωστό στην κοινή γνώμη, πρόσωπο της απόλυτης αλλά και της σχετικής επικαιρότητας, πλαισίωσε την ανάρτηση που αναφερόταν στην σοβαρή υπόθεση που προαναφέρθηκε. Τέλος, η ιστοσελίδα υπογράμμισε ότι σε καμία περίπτωση δεν είχε την πρόθεση να παραβιάσει τη νομοθεσία των προσωπικών δεδομένων, και ότι προέβη ήδη σε αποανάρτηση της επίμαχης ανάρτησης της 17-10-2016.

Τέλος, κατά την ίδια συνεδρίαση προσήλθε και ακούστηκε εκπροσωπώντας την εταιρεία με την επωνυμία «KONTRA MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», ως ιδιοκτήτρια και εκδότρια της εφημερίδας (σε έντυπη και ηλεκτρονικής έκδοση) «kontranews», η πληρεξούσια δικηγόρος της Χαρίκλεια Γέραλη (με ΑΜ ΔΣΑ ...), η οποία ανέπτυξε προφορικά τις απόψεις της, και στη συνέχεια υπέβαλε και έγγραφο υπόμνημα εντός της ταχθείσας προθεσμίας για την πλήρη ανάπτυξη των ισχυρισμών της (Γ/ΕΙΣ/8309/15-12-2016).

Η εφημερίδα με το υπόμνημά της υποστήριξε καταρχάς ότι η εκ νέου δημοσίευση (αναδημοσίευση) προσωπικών δεδομένων δεν υπάγεται στο πεδίο ποινικής προστασίας του νόμου, και ότι εν προκειμένω η εφημερίδα προέβη σε συγκέντρωση πληροφοριών που είχαν ήδη δημοσιευθεί (στο Διαδίκτυο και στον Τύπο) και με το άρθρο της 18-10-2016 αναδημοσίευσε ήδη γνωστά στο κοινό στοιχεία και καταγγελίες (από άλλα δημοσιεύματα, δημόσιες επώνυμες καταγγελίες και δηλώσεις). Σκοπός του επίμαχου άρθρου ήταν, κατά την εφημερίδα, η ενημέρωση του κοινού για θέμα της επικαιρότητας που αφορά στο δημόσιο συμφέρον. Στο δημοσίευμα γίνεται γενική αναφορά σε συνομιλίες και μηνύματα, χωρίς να παρατίθενται αυτά. Η εφημερίδα υπογράμμισε ότι δεν προέβη σε παράνομη συλλογή στοιχείων ούτε είχε στην κατοχή της το εν λόγω υλικό. Περαιτέρω, υποστήριξε ότι η συντακτική ομάδα πείσθηκε λόγω της σοβαρότητας των καταγγελιών (βλ.

συνέντευξη του βουλευτή Ν. Νικολόπουλου στο ρ/σ των Παραπολιτικών, όπου αποκάλυψε και το όνομα του δικαστικού λειτουργού) και στοιχείων, που δεν στερούνται άλλωστε πραγματικής βάσης (βλ. διαταγή πειθαρχικής έρευνας από τον Υπουργό Δικαιοσύνης), ενώ διατήρησε και αποστάσεις από τα καταγγελλόμενα. Επίσης, το δημοσίευμα συνοδευόταν από φωτογραφία του Αντιπροέδρου, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, είναι διαθέσιμη στο Διαδίκτυο και η δημοσίευσή της δικαιολογείται από το περιεχόμενο του επίμαχου δημοσιεύματος, που αφορά σε δημόσιο πρόσωπο της σύγχρονης ιστορίας με την απόλυτη αλλά και τη σχετική έννοια. Η εφημερίδα υποστήριξε ότι δεν προέβη σε επέμβαση σε αρχείο, δεν συγκρότησε αρχείο με προσωπικά δεδομένα του δικαστή, πλην μόνο αναδημοσίευσε στοιχεία που ήταν ήδη δημοσιευμένα και γνωστά. Περαιτέρω, επισήμανε ότι υπήρχε δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού. Συγκεκριμένα, η εφημερίδα υποστήριξε ότι υπήρχε θέμα εκβίασης ανώτατων δικαστικών λειτουργών, ο ένας εκ των οποίων φέρεται να έχει διαρρεύσει τα θέματα των εξετάσεων στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, βάσει σοβαρών καταγγελιών και βάσιμων πληροφοριών που δημοσιεύτηκαν σε άλλα μέσα ενημέρωσης, δηλαδή, κατά τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, υπήρχε μείζον ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος. Με το επίμαχο δημοσίευμα, κατά την εφημερίδα, δεν παραβιάστηκε ο ν. 2472/1997, και τηρήθηκε η αρχή της αναλογικότητας και αναγκαιότητας. Η εφημερίδα υποστήριξε ότι άλλο ζήτημα είναι εάν ενδεχομένως υπήρξε προσβολή της προσωπικότητας του θιγομένου, ζήτημα που εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής και για το οποίο αρμόδια είναι τα αρμόδια δικαστήρια. Τέλος, σχετικά με τον έλεγχο της αλήθειας και της ακρίβειας των πληροφοριών που δημοσιεύτηκαν και την επιλογή των τίτλων του επίμαχου δημοσιεύματος, η εφημερίδα επισήμανε ότι η κρίση του δημοσιογράφου ότι για τους αναφερόμενους λόγους πρέπει «να παραιτηθούν οι πρωταγωνιστές του σκανδάλου» είναι η προσωπική θέση του ιδίου, θέση για την οποία, όπως προαναφέρθηκε, δεν έχει αρμοδιότητα η Αρχή, ότι κατά τη νομολογία είναι ανεκτή η οξεία κριτική, ακόμα και με δόση υπερβολής ή προκλητικότητας, όταν οι κρίσεις στηρίζονται σε γεγονότα που δεν στερούνται ολοσχερώς πραγματικής βάσης, και ότι σκοπός σε κάθε περίπτωση του δημοσιεύματος ήταν όχι η προσβολή των θιγόμενων προσώπων αλλά η ενημέρωση του κοινού γύρω από ένα ζήτημα της δημόσιας σφαίρας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αναφορά στα διαμειφθέντα στις από 01-12-2016, 07-12-2016 και 18-01-2017 συνεδριάσεις, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις των βοηθών εισηγητών, οι οποίοι (τελευταίοι)

αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Την Αρχή έχουν κατ' επανάληψη απασχολήσει³ υποθέσεις σύγκρουσης του δικαιώματος προστασίας του ιδιωτικού βίου (άρθρο 9 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α του Συντάγματος) με την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης (άρθρο 14 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος) και το δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α του Συντάγματος). Τα δικαιώματα αυτά είναι συνταγματικώς ισότιμα και ισοβαρή και επομένως η τυχόν σύγκρουσή τους δεν μπορεί να λυθεί με μια αφηρημένη και σταθερή αξιολογική ιεράρχησή τους. Ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 9Α του Συντάγματος (ν. 2472/1997) έχει θεσπίσει ορισμένα κριτήρια εναρμόνισης των δικαιωμάτων αυτών και επίλυσης των συγκρούσεων μεταξύ τους στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997), με βάση τα οποία, αξιολογούνται οι ειδικότερες περιστάσεις της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης.

2. Οι διατάξεις του ν. 2472/1997 καταλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες στο σύνολό τους, όταν με αυτές διενεργείται ταυτόχρονα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (βλ. και ΣτΕ 3545/2002, σκ. 10). Η δημοσίευση στον Τύπο πληροφοριών που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997 («καταχώριση» και «διάδοση»), η οποία επιτρέπεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού. Αν δε περαιτέρω η επεξεργασία αυτή έχει γίνει κατά παράβαση των διατάξεών του, τότε επιβάλλονται σε βάρος των υπευθύνων επεξεργασίας οι κυρώσεις που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, και στο άρθρο 21 αυτού.

3. Κατά τους ορισμούς του άρθρου 2 στοιχ. α' και γ' 2472/1997 προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, ενώ υποκείμενο των δεδομένων είναι το φυσικό πρόσωπο, στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του

³ Βλ. ενδεικτικά τις αποφάσεις της Αρχής 100/2000, 24/2005, 25/2005, 26/2007, 43/2007, 58/2007, 17/2008, 36/2012, 165/2012, 16/2015, 17/2015. Βλ. σχετικά και Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή, Η ελευθερία του τύπου και η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ΔιΜΕΕ, 1/2016, σελ. 39 επ.

οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

Από τη γραμματική ερμηνεία της σχετικής διάταξης προκύπτει ότι για να αποτελεί μια πληροφορία δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται η πληροφορία να μπορεί να ταυτοποιείται, δηλαδή να μπορεί να προσδιορισθεί μοναδικά. Όπως γίνεται δεκτό από τη θεωρία⁴ και τη νομολογία, για να διαπιστωθεί αν η ταυτότητα ενός προσώπου μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη *το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε από τρίτο*⁵. Η Οδηγία 95/46/EK, όπως και ο ν. 2472/1997, αναφέρονται ρητά, μεταξύ άλλων, και σε κάθε άλλο στοιχείο που χαρακτηρίζει την υπόσταση του προσώπου από φυσική, βιολογική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική άποψη. Η δυνατότητα ταυτοποίησης ενός προσώπου πρέπει να εξετάζεται διασταλτικά καθώς η βούληση του νομοθέτη είναι να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία στο υποκείμενο των δεδομένων. Ως εκ τούτου, η αναφορά σε κάποιο φυσικό πρόσωπο που μπορεί να υπάρχει στο περιεχόμενο μιας πληροφορίας δεν είναι απαραίτητο να είναι ευθεία, αλλά αρκεί να προκύπτει ότι οι πληροφορίες αφορούν σε συγκεκριμένο πρόσωπο⁶.

Η έμμεση ταυτοποίηση μπορεί να είναι συνάρτηση πολλών διαφορετικών παραγόντων. Τα ίδια στοιχεία ο συνδυασμός των οποίων δεν επιτρέπει την ταυτοποίηση ενός προσώπου σε ένα ευρύ κοινωνικό περιβάλλον, μπορεί να οδηγούν σε πλήρη ταυτοποίηση στο πλαίσιο μιας μικρής κοινωνικής ομάδας όπου όλα τα μέλη της γνωρίζονται μεταξύ τους. Για τον

⁴ Βλ. Φ. Μίτλεττον, σε: Λ. Κοτσαλής (επιμ.), Προσωπικά δεδομένα. Ανάλυση-Σχόλια-Εφαρμογή, Νομική Βιβλιοθήκη, 2016, σελ. 11 επ., Λ. Μήτρου, Η δημοσιότητα της κύρωσης ή η κύρωση της δημοσιότητας, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 98 επ.

⁵ Σύμφωνα με την αιτιολ. σκ. 26 της Οδηγίας 95/46/EK: «ότι οι αρχές της προστασίας πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε πληροφορία του αφορά πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί- ότι, για να διαπιστωθεί αν η ταυτότητα ενός προσώπου μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν, είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, είτε από τρίτο, για να εξακριβωθεί η ταυτότητα του εν λόγω προσώπου- ότι οι αρχές της προστασίας δεν εφαρμόζονται σε δεδομένα που έχουν καταστεί ανώνυμα, κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί να εξακριβωθεί πλέον η ταυτότητα του προσώπου στο οποίο αναφέρονται- ότι οι κώδικες δεοντολογίας κατά την έννοια του άρθρου 27 μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο μέσο για την παροχή στοιχείων ως προς τον τρόπο κατά τον οποίο τα δεδομένα μπορούν να καταστούν ανώνυμα και να φυλάσσονται με μορφή που δεν επιτρέπει πλέον να εξακριβωθεί η ταυτότητα του προσώπου στο οποίο αναφέρονται» (βλ. σχετικά και Γνώμη 5/2014 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της ίδιας Οδηγίας σχετικά με τις τεχνικές ανωνυμοποίησης, της 10.04.2014, WP 216).

⁶ Βλ. Ευ. Παπακωνσταντίνου, Δίκαιο Πληροφορικής, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2010, σελ. 43.

λόγο αυτό, προκειμένου να εξετασθεί αν έχει λάβει χώρα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο αυτών των παραμέτρων που αφορούν την υπό κρίση επεξεργασία, διότι και η πιθανότητα έμμεσης ταυτοποίησης, όταν δεν είναι αμελητέα, καθιστά, καταρχήν, την πληροφορία προσωπικό δεδομένο.

Η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29⁷ θεωρεί ότι «αν, λαμβάνοντας υπόψη 'το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε από τρίτο', η δυνατότητα [ταυτοποίησης] δεν υπάρχει ή είναι αμελητέα, το πρόσωπο δεν πρέπει να θεωρείται ταυτοποιήσιμο και η πληροφορία δεν πρέπει να θεωρείται 'προσωπικό δεδομένο'». Περαιτέρω, η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 προτείνει τρία εναλλακτικά κριτήρια για την ταυτοποίηση της πληροφορίας με το πρόσωπο. Το κριτήριο του περιεχομένου (όταν μια πληροφορία αναφέρεται ευθέως σε κάποιο πρόσωπο), το κριτήριο του σκοπού (όταν μια πληροφορία αποσκοπεί εκ της φύσεώς της να επηρεάσει καθ' οιονδήποτε τρόπο το πρόσωπο) και το κριτήριο του αποτελέσματος (όταν μια πληροφορία είναι ιδιαιτέρως πιθανόν να έχει επιπτώσεις στα δικαιώματα ή τα συμφέροντα ενός προσώπου).

Επίσης σε σχέση με την ταυτοποίηση ιδίως μέσω της χρήσης διευθύνσεων IP, η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 θεωρεί ότι «η ταυτοποίηση ενός ατόμου δεν απαιτεί πλέον κατ' ανάγκη τη γνώση του ονόματός του». Η Ομάδα θεωρεί ότι η δυνατότητα δημιουργίας προφίλ χρηστών αρκεί για να χαρακτηρισθούν τα συλλεγόμενα δεδομένα «προσωπικού χαρακτήρα», ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι αυτά μπορεί να μην αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Ακόμη και περιπτώσεις ανωνυμοποίησης ή χρήσης ψευδωνύμων δεν μπορεί να αποκλεισθούν εξ ορισμού από τον ορισμό του δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα⁸.

Ο Άρειος Πάγος έχει κρίνει ότι «για να εμπίπτει η πληροφορία[...] στην έννοια του προσωπικού δεδομένου, θα πρέπει να συνδέεται άμεσα με το υποκείμενο και τις, προσωπικού χαρακτήρα, ιδιότητες ή εκδηλώσεις αυτού»⁹.

Επίσης το Εφετείο Αθηνών έχει κρίνει ότι «αν και δεν φαίνεται το πρόσωπο της ενάγουσας, ουδόλως δημιουργείται αμφιβολία για την ταυτότητά της, που αποκαλύπτεται από το περιεχόμενο της αρθρογραφίας που τις συνοδεύει, απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών των εναγομένων»¹⁰.

⁷ Γνωμοδότηση 4/2007 για την έννοια των προσωπικών δεδομένων, της 20.06.2007, WP 136.

⁸ Βλ. Ευ. Παπακωνσταντίνου, ό.π., σελ. 44-45.

⁹ Απόφαση ΑΠ 637/2013.

¹⁰ Απόφαση ΕφΑθ 3808/2014.

4. Το άρθρο 3 παρ. 1 προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, όπως ισχύει, «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [είναι] κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια».

Εξάλλου στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) εμπίπτουν, ως αυτοματοποιημένη επεξεργασία, η διάθεση σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο και οι δημοσιεύσεις/αναρτήσεις σε ηλεκτρονικές εφημερίδες, καθώς και οι έντυπες εφημερίδες, πολλώ δε μάλλον όταν οι τελευταίες διαθέτουν τα δημοσιεύματά τους και σε ηλεκτρονική μορφή στο Διαδίκτυο.

Ειδικότερα, δεδομένου ότι ως “επεξεργασία” ορίζεται και “η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση” προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 στοιχ. δ΄ ν. 2472/1997), η διάθεση ενός δημοσιεύματος στον διαδικτυακό τόπο μιας εφημερίδας ή η ανάρτηση κειμένου σε ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο συνιστά επεξεργασία υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997 και, μάλιστα, εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Και αυτό, διότι, όπως έχει κρίνει και το ΔΕΚ, “η αναγραφή στοιχείων σε ιστοσελίδα του Διαδικτύου προϋποθέτει, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες σήμερα τεχνικές και μηχανογραφικές διαδικασίες, την εκτέλεση μιας εργασίας τοποθέτησεως της σελίδας αυτής σε ένα διακομιστή του Διαδικτύου (server), καθώς και τις αναγκαίες εργασίες για να μπορούν να έχουν πρόσβαση στη σελίδα αυτή τα πρόσωπα που συνδέονται με το Διαδίκτυο. Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται, τουλάχιστον εν μέρει, κατά τρόπο αυτοματοποιημένο”. Συνεπώς, καταλήγει το ΔΕΚ, “η εργασία, που συνίσταται στην αναφορά, επί ιστοσελίδας του Διαδικτύου, σε διάφορα πρόσωπα και στον προσδιορισμό τους είτε με το όνομά τους είτε με άλλα μέσα [...] συνιστά αυτοματοποιημένη, εν όλω ή εν μέρει, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46” (απόφαση της 06.11.2003, C-101/01, Lindqvist, σκ. 25-27, βλ. και απόφαση της Αρχής 165/2012, σκ. 4). Περαιτέρω, ενόψει των τεχνικών μεθόδων που ακολουθούνται σήμερα στην εκτύπωση των εφημερίδων σε έντυπη μορφή, η Αρχή έχει κρίνει ότι η καταχώριση και δημοσίευση/διάδοση φωτογραφιών ή εγγράφων/ντοκουμέντων από εφημερίδα συνιστά επεξεργασία εν μέρει αυτοματοποιημένη (άρθρο 2 στοιχ. δ΄ σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, βλ. αποφάσεις της Αρχής 73/2013, σκ. 3 και 6, 16/2015, σκ. 4,

17/2015, σκ. 3, 52/2015, σκ 4).

5. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει «να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο...». Η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' αφορά προφανώς και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αφού ο ν. 2472/1997 δεν εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη δημοσιογραφική δραστηριότητα, με την επιφύλαξη των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' και 11 παρ. 5 που περιέχουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τα μέσα ενημέρωσης. Το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 δεν διακρίνει, ως προς τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων που έχουν συλλεγεί μη νομίμως, αν η κτήση τους έγινε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο ή τρίτον που αποτελεί την πηγή του δημοσιογράφου. Επομένως, είναι παράνομη η επεξεργασία και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα είτε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο είτε με τη συμμετοχή του¹¹. Η επεξεργασία, όμως, και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα από τρίτον χωρίς τη συμμετοχή του δημοσιογράφου, θα κριθεί ως προς τη νομιμότητά της με βάση τις σταθμίσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' στην περίπτωση των απλών δεδομένων και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' στην περίπτωση των ευαίσθητων δεδομένων¹². Στο πλαίσιο των σταθμίσεων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ και άλλων παραγόντων, το κατά πόσον ο δημοσιογράφος θα μπορούσε εύκολα να διαγνώσει την παράνομη πρωτογενή κτήση των δεδομένων¹³. Η γνώση ή η δυνατότητα διάγνωσης της παράνομης κτήσης καθεαυτή δεν κωλύει την περαιτέρω δημοσιογραφική επεξεργασία των δεδομένων αυτών, αποτελεί πάντως θεμιτό κριτήριο στάθμισης ως προς την ευθύνη του δημοσιογράφου και τις συνέπειες που απορρέουν από την παραβίαση του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 (πρβλ. Σπ. Βλαχόπουλου, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007 σελ. 242).

¹¹ Βλ. την απόφαση της Αρχής 122/2012, σκ. 5 (β). Βλ. και ΕΔΔΑ, απόφαση της 19.12.2006, Radio Twist κατά Σλοβακίας, σκ. 60. Πρβλ. εξ αντιδιαστολής και την απόφαση Bartnicki v. Vopper του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ, την οποία παρουσιάζει η Α. Φωτιάδου, Σταθμίζοντας την ελευθερία του λόγου, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2006, σελ. 95 επ. Βλ. επίσης και Ι. Καράκωστα, Όροι και προϋποθέσεις δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων που αφορούν πρόσωπο της επικαιρότητας (γνωμ.), ΔιΜΕΕ, 1/2005, σελ. 24 επ.

¹² Πρβλ. Αθ. Τσεβά, Προσωπικά δεδομένα και μέσα ενημέρωσης, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2010, σελ. 163 επ.

¹³ Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 10.12.2007, Stoll κατά Ελβετίας, σκ. 141 και 144.

Στην περίπτωση μάλιστα της απόκτησης των δεδομένων κατά παράβαση του άρθρου 19 του Συντάγματος, το επιτρεπτό της επεξεργασίας τους πρέπει να κρίνεται όχι μόνο με βάση τα άρθρα 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997, αλλά και εν όψει του άρθρου 19 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο κατοχυρώνει το «απολύτως απαραβίαστο» του απορρήτου των επιστολών και κάθε άλλης μορφής ιδιωτικής-εμπιστευτικής επικοινωνίας, περιλαμβανομένης και της επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mails)¹⁴, προβλέποντας εξαιρέσεις μόνο «για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων» κατόπιν δικαστικής διαταγής.

Ενόψει της κατά τα ανωτέρω αυξημένης συνταγματικής προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι θέματα «δημοσίου ενδιαφέροντος» κατά την έννοια του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 ή αναλόγως και του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη δημοσιογραφική αξιοποίηση πληροφοριών που αποκτήθηκαν κατά παράβαση του άρθρου 19 παρ. 1 Συντάγματος, είναι γεγονότα που συναρτώνται ουσιωδώς με το δημόσιο συμφέρον, όπως εκείνα λ.χ. που συνδέονται με εγκληματική ή παράνομη συμπεριφορά του υποκειμένου των δεδομένων (βλ. ΕφΑθ 9099/2005, ΔιΜΕΕ, 4/2005, σελ. 563)¹⁵. Μάλιστα, στην περίπτωση αυτήν, δεν αρκεί η απλή πιθανολόγηση γεγονότων, αλλά η ύπαρξη τέτοιων συμπεριφορών του υποκειμένου των δεδομένων πρέπει να προκύπτει, πέραν πάσης αμφιβολίας, από το περιεχόμενο των επίμαχων πληροφοριών (βλ. ΣτΕ 3425/2014, σκ. 6, και ΣτΕ 4150/2015, σκ. 7.)¹⁶.

6. Ο ν. 2472/1997 προβλέπει αυξημένη προστασία στα δεδομένα που ο ίδιος ο νόμος ορίζει ως ευαίσθητα. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 ορίζονται ως ευαίσθητα δεδομένα, μεταξύ άλλων, και τα δεδομένα που είναι σχετικά με την ερωτική ζωή. Η επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων ρυθμίζεται στο άρθρο 7, κατά το οποίο απαγορεύεται κατ' αρχήν η επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, ενώ επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' θέτει τον γενικό κανόνα ότι η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων είναι επιτρεπτή όταν αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο στο πλαίσιο του δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού του. Κατά τα άλλα, το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997

¹⁴ Βλ. άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3471/2006.

¹⁵ Βλ. και Ι. Καρακώστα, Όροι και προϋποθέσεις δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων που αφορούν πρόσωπο της επικαιρότητας (γνωμ.), ο.π., σελ. 26.

¹⁶ Βλ. σχετικά και Γ. Αναγνωσταρά, Η χρήση κρυφών μέσων καταγραφής από τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα: Οι όροι κάμψης της απαγόρευσης, ΔιΜΕΕ, 3/2016, σελ. 78.

εφαρμόζεται και στα ήδη γνωστά ή δημοσιευμένα ευαίσθητα δεδομένα¹⁷, εφόσον δεν έχουν δημοσιοποιηθεί από το ίδιο το υποκείμενο, αφού κάθε περαιτέρω επεξεργασία τους συνιστά μια αυτοτελή και πρόσθετη παραβίαση της γενικής απαγόρευσης του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2472/1997, αν δεν συντρέχουν μία ή περισσότερες προϋποθέσεις της επιτρεπτής, κατ' εξαίρεση, επεξεργασίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997. Όπως έχει δεχθεί και το ΔΕΕ σχετικά με την Οδηγία 95/46 στην απόφαση Tietosuojavaltuutettu (16.12.2008), «μια γενική παρέκκλιση από την εφαρμογή της οδηγίας όσον αφορά τις ήδη δημοσιευθείσες πληροφορίες θα καθιστούσε σε μεγάλο βαθμό την οδηγία αυτή άνευ ουσίας».

Περαιτέρω, το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 εφαρμόζεται και στην περίπτωση κατά την οποία η δημοσιογραφική επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων δημοσίων προσώπων έχει ως πηγή δηλώσεις βουλευτή κατά την άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων, εντός ή εκτός Βουλής. Και τούτο διότι το ανεύθυνο του βουλευτή, κατά το άρθρο 61 παρ. 1 του Συντάγματος, απαλλάσσει τον βουλευτή από οποιαδήποτε ευθύνη, με εξαίρεση την περίπτωση συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 61 παρ. 2 Σ.), δεν αίρει όμως τον τυχόν παράνομο χαρακτήρα του περιεχομένου των δηλώσεών του, και συνεπώς δεν απαλλάσσει τον δημοσιογράφο από την ευθύνη του κατά τις διατάξεις του ν. 2472/1997, στην περίπτωση της δημοσίευσης δηλώσεων βουλευτή, που παραβιάζουν το δικαίωμα προστασίας του ιδιωτικού βίου και των προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων. Σημειώνεται ότι και για το ΕΔΔΑ «η ιδιότητα του συγγραφέα ενός άρθρου ως μέλους του Κοινοβουλίου δεν μπορεί αυτομάτως να απαλλάξει τον διευθυντή μιας εφημερίδας από την υποχρέωση άρνησης της δημοσίευσης συκοφαντικών ισχυρισμών». Διότι, εάν γινόταν δεκτό το αντίθετο, αυτό θα εσήμαινε «την αναγνώριση στους βουλευτές και στους γερουσιαστές του απεριόριστου δικαιώματος να δημοσιεύουν και να διαδίδουν μέσω του τύπου οποιεσδήποτε γνώμες συνδεδεμένες με την άσκηση των κοινοβουλευτικών τους καθηκόντων, όσο εξυβριστικές κι αν είναι» (βλ. ΕΔΔΑ, Belpietro κατά Ιταλίας, 24.9.2013, σκ. 58).

7. Μία από τις περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων είναι εκείνη που αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος

¹⁷ Πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 16.12.2008, Tietosuojavaltuutettu κατά Satakunnan Markkinapörssi Oy, Satamedia Oy, σκ. 48. Βλ. σχετικά Η. Kranenberg, Article 8, σε: S. Peers-T. Hervey-J. Kenner- A.Ward (επιμ.), The EU Charter of Fundamental Rights, A Commentary, 2014, σελ. 243.

(άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997). Στην περίπτωση αυτή δεν υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (άρθρο 11 παρ. 5 του ν. 2472/1997). Ως «δημόσια πρόσωπα» κατά την έννοια του ν. 2472/1997 είναι τα πρόσωπα που ασκούν δημόσια εξουσία καθώς και εκείνα που διαδραματίζουν ρόλο σε οποιονδήποτε τομέα της δημόσιας ζωής, όπως στην πολιτική, ή στην πολιτιστική, επιστημονική, θρησκευτική, οικονομική, καλλιτεχνική, κοινωνική, αθλητική ζωή¹⁸. Στα δημόσια πρόσωπα περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί λειτουργοί. Μάλιστα κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ, οι δικαστές, ως ασκούντες δημόσιο λειτούργημα, δεν δύνανται να εκφύγουν του δημοσιογραφικού ελέγχου και της άσκησης ακόμη και οξείας κριτικής, προκειμένου η κοινή γνώμη να βεβαιωθεί ότι, μεταξύ των άλλων, ανταποκρίνονται στα δημόσια καθήκοντά τους και το σκοπό της αποστολής τους. Και ναι μεν ο τύπος αποτελεί ένα από τα μέσα που διαθέτει η δημόσια γνώμη για να διαπιστώνει ότι οι δικαστές ασκούν ευόρκως τα υψηλά τους καθήκοντα, αλλά το άρθρο 10 ΕΣΔΑ δεν εγγυάται απεριόριστη ελευθερία του τύπου, ακόμη κι όταν πρόκειται για τη δημοσίευση σοβαρών ζητημάτων δημοσίου ενδιαφέροντος. Η παραγρ. 2 προβλέπει ότι η άσκηση αυτής της ελευθερίας συνεφέλκεται υποχρεώσεις και ευθύνες που ισχύουν και για τον τύπο. Δέχεται μάλιστα το ΕΔΔΑ την ιδιαίτερη αποστολή της δικαστικής εξουσίας στην κοινωνία, η δράση της οποίας, ως εγγυήτριας της δικαιοσύνης που είναι θεμελιώδης αξία του κράτους δικαίου, έχει ανάγκη την εμπιστοσύνη των πολιτών. Για τον λόγο αυτόν η δικαστική εξουσία πρέπει καταρχήν να προστατεύεται εναντίον αποδομητικών επιθέσεων που γίνονται χωρίς σοβαρή θεμελίωση (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκακς κατά Ελλάδας, 27.5.2004, σκ. 43, Prager & Oberschlink κατά Αυστρίας, 26.4.1995, σκ. 34). Επισημαίνεται ότι το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 δεν διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δημοσίων προσώπων. Πρέπει όμως να γίνει δεκτό ότι, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ερμηνευόμενη στο πλαίσιο της ανωτέρω διάταξης της ΕΣΔΑ και της ιδιαίτερης σημασίας της δικαστικής εξουσίας για τη λειτουργία του κράτους δικαίου και τη διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης, παρέχεται σχετικώς αυξημένη προστασία στους δικαστικούς λειτουργούς, η οποία δικαιολογείται από την ανάγκη διαφύλαξης του κύρους της δικαστικής εξουσίας και προστασίας της ανεξαρτησίας της από ατεκμηρίωτες καταγγελίες, καθώς και από το γεγονός ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν

¹⁸ Πρβλ. άρθρο 7 του Ψηφίσματος 1165 (1998) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, απόφαση του ΕΔΔΑ «Καρολίνα του Αννόβερου κατά Γερμανίας», 24.06.2004, σκ. 42 και 72 -όπου εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, αν κατά την κρυφή φωτογράφησή της από δημοσιογράφους η προσφεύγουσα ασκούσε δημόσια καθήκοντα ή όχι- και αποφάσεις της Αρχής 26/2007, 165/2012, 73/2013 και 52/2015.

υποχρέωση αυτοσυγκράτησης στον δημόσιο λόγο τους, ακόμη και όταν δέχονται δριμυείς κριτικές και επιθέσεις, κάτι το οποίο δεν ισχύει για τα άλλα δημόσια πρόσωπα, και ιδίως για τα πολιτικά πρόσωπα, τα οποία μπορούν ευχερώς να απαντήσουν στις κριτικές και επιθέσεις αυτές¹⁹.

8. Κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997, απαραίτητος όρος για το επιτρεπτό της δημοσιογραφικής επεξεργασίας και διάδοσης ευαίσθητων δεδομένων δημοσίων προσώπων είναι να συνδέονται τα συγκεκριμένα δεδομένα με την άσκηση του δημοσίου λειτουργήματος των προσώπων αυτών. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως τα αποκαλυπτόμενα γεγονότα του ιδιωτικού βίου των προσώπων αυτών πρέπει να έχουν λάβει χώρα κατά την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους ή να παρέχουν κρίσιμα αντικειμενικά στοιχεία όσον αφορά την καταλληλότητα και την ικανότητα του υποκειμένου των δεδομένων να εκπληρώσει τα καθήκοντά του αυτά. Άλλωστε, μόνο σε μια τέτοια περίπτωση, η αποκάλυψη γεγονότων της προσωπικής ζωής του υποκειμένου των δεδομένων, θα μπορούσε να συμβάλλει σε μια δημόσια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος, όπως απαιτεί το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997. Όπως δέχεται μάλιστα και το ΕΔΔΑ²⁰, θα πρέπει να κρίνεται *in concreto*, με βάση το συγκεκριμένο δημοσιογραφικό ρεπορτάζ, αν η δημοσιοποίηση των γεγονότων αυτών, με τον τρόπο που έγινε, ήταν πράγματι ικανή να συμβάλλει σε μια δημόσια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος.

9. Η Αρχή δεν εφαρμόζει τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος κατά το μέρος που η διάταξη αυτή απαιτεί προηγούμενη άδεια της Αρχής²¹. Και τούτο, διότι η απαιτούμενη από τη διάταξη αυτή προηγούμενη άδεια της Αρχής θα ισοδυναμούσε με απαγορευμένο προληπτικό μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 14 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος. Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα ως προς τα προβλεπόμενα ουσιαστικά κριτήρια για το επιτρεπτό της επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων των δημοσίων προσώπων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η ρήτρα, εξάλλου, του άρθρου 7 παρ. 2

¹⁹ Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 26.04.1995, Prager και Oberschlick κατά Αυστρίας, σκ. 34, ΕΔΔΑ, απόφαση της 06.05.2003, Perna κατά Ιταλίας, σκ. 47, ΕΔΔΑ, απόφαση της 24.09.2013, Belpietro κατά Ιταλίας, σκ. 48. Βλ. σχετικά και Χ. Βρεττού, Η αιχμηρή κριτική ως συνταγματικό δικαίωμα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, σελ. 107-109.

²⁰ Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 25.02.2015, Haldimann κατά Ελβετίας, σκ. 57.

²¹ Βλ. ενδεικτικά την απόφαση της Αρχής 26/2007, σκ. 11.

στοιχ. ζ' ότι η εν λόγω επεξεργασία δεν πρέπει να παραβιάζει «καθ' οιονδήποτε τρόπο» το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, δεν είναι στενώς ερμηνευτέα με βάση τη γραμματική διατύπωσή της, αλλά κατά τρόπο ώστε να εντάσσεται στη ρύθμιση που εισάγεται με τη διάταξη αυτή, διότι η αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα είχε ως αποτέλεσμα την απόλυτη απαγόρευση της δημοσίευσης ευαίσθητων δεδομένων των δημοσίων προσώπων, την οποία όμως το ίδιο το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' επιτρέπει υπό προϋποθέσεις. Κατά την ορθή ερμηνεία του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' η δημοσίευση τέτοιων δεδομένων, ακόμη και όταν αυτά συνδέονται με την άσκηση δημόσιου λειτουργήματος, πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε η διείσδυση στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του υποκειμένου των δεδομένων να είναι η μικρότερη δυνατή στο πλαίσιο εναρμονισμένης εφαρμογής της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής αφενός και της ελευθερίας γνώμης και του δικαιώματος στην πληροφόρηση αφετέρου, ιδίως μάλιστα όταν πρόκειται για δημοσίευση ευαίσθητων δεδομένων που αφορούν την ερωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία περιλαμβάνεται στον πυρήνα της προστατευόμενης και απαραβίαστης από οποιονδήποτε τρίτο, σφαίρας της ιδιωτικής ζωής κατά το άρθρο 9 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος²². Στην περίπτωση αυτή, η αρχή της ελαχιστοποίησης ή της φειδούς κατά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων²³, η οποία επιβάλλει τη λιγότερο επαχθή για το υποκείμενο επεξεργασία, αποτελεί το μόνο ορθό μέσο για την ικανοποίηση του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος ενημέρωσης των πολιτών, ακόμη κι αν δεν είναι το ίδιο αποτελεσματική εν συγκρίσει προς μια υπερ-περιεκτική επεξεργασία.

Τούτο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, στην περίπτωση κατά την οποία η πηγή των σχετικών πληροφοριών είναι ιδιωτικές-εμπιστευτικές επιστολές, e-mails, sms, τηλεφωνήματα κ.λπ., που αφορούν την ερωτική σφαίρα των επικοινωνούντων, και για τον λόγο αυτόν προορίζονται εξ ορισμού να παραμείνουν μυστικές, προφυλαγμένες και απρόσιτες.

Στην περίπτωση αυτή, η αυτούσια αναπαραγωγή, εν όλω ή εν μέρει, του περιεχομένου των ιδιωτικών-εμπιστευτικών επικοινωνιών σχετιζόμενων με την ερωτική ζωή των επικοινωνούντων, αποτελεί την εντονότερη μορφή επέμβασης στα δικαιώματα που συγκροτούν την συνταγματικώς προστατευόμενη ιδιωτική σφαίρα του προσώπου στο σύνολό της (άρθρα 9 παρ. 1 εδ. β', 9Α και 19 παρ. 1 του Συντάγματος)²⁴, και για τον λόγο

²² Βλ. ΣτΕ 3922/2005, Τμ. Δ', ΔιΜΕΕ, 4/2005, σελ. 567.

²³ Βλ. σχετικά, Κ. Χριστοδούλου, Δίκαιο Προσωπικών Δεδομένων, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 86-88.

²⁴ Για τη συστηματική ενότητα των τριών αυτών άρθρων βλ. Χ. Ακριβοπούλου, Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 291 επ.

αυτόν, δηλαδή λόγω της δραστηριότητας της επέμβασης αυτής, αποτελεί ταυτοχρόνως και προσβολή του δικαιώματος στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια κατά το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος. Το γεγονός μάλιστα ότι στην εποχή του Διαδικτύου, υπάρχει η δυνατότητα το υλικό αυτό να αναρτηθεί, να διανεμηθεί και να αναδιανεμηθεί από οποιονδήποτε και οπουδήποτε και να αποκτηθεί πρόσβαση σε αυτό από οποιονδήποτε, επιτείνει περαιτέρω και σε ανυπολόγιστο βαθμό τις δυσάρεστες επιπτώσεις της προσβολής αυτής. Σημειώνεται, επίσης, ότι η Αρχή έχει δεχθεί ότι η παράνομη διάθεση προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο -και μάλιστα μέσω μιας μηχανής αναζήτησης εφημερίδας- θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, διότι, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο), μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται επ' αόριστον με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες καθίστανται εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητήσει²⁵. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς πέραν της άσκησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος ή της ιστορικής έρευνας, π.χ. εμπορία πληροφοριών, έρευνα εργοδότη κατά τη διαδικασία πρόσληψης, δημιουργία προφίλ.

Με βάση τα προαναφερόμενα, και λαμβάνοντας υπόψη τη σώρευση και τη σπουδαιότητα των προσβαλλόμενων στην παρούσα υπόθεση συνταγματικών αγαθών (άρθρα 9 παρ. 1 εδ. β', 9Α, 19 παρ. 1, 2 παρ. 1 του Συντάγματος), το γεγονός ότι οι σχετικές πληροφορίες περιέχονται σε ερωτική επιστολή, η οποία αποτελεί την πιο χαρακτηριστική μορφή ιδιωτικής-εμπιστευτικής επικοινωνίας κατά την έννοια του άρθρου 19 παρ. 1 του Συντάγματος, ενισχύει το περιεχόμενο προστασίας που παρέχει το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 στο δικαίωμα ιδιωτικού βίου, καθιστώντας καταρχήν απαγορευμένη, την αυτούσια, εν όλω ή εν μέρει, αναπαραγωγή των επικοινωνιών αυτών από τα μέσα ενημέρωσης²⁶.

Όπως έχει δεχθεί και το ΣτΕ στην υπ' αριθμόν 1337/2013 απόφασή του, σε μια τέτοια περίπτωση, ακόμη και αν υφίσταται δικαιολογημένο δημόσιο συμφέρον το οποίο επιβάλλει τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που αφορούν την ερωτική ζωή προσώπου κατέχοντος δημόσιο αξίωμα, αυτή πρέπει να γίνεται «... με τρόπο λιτό... με την απλή

²⁵ Βλ. αποφάσεις της Αρχής 165/2012, σκ. 9, και 37/2015, σκ. 3.

²⁶ Πρβλ. και Β. Χρήστου, Το δικαίωμα στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017, σελ. 56 επ και 61 επ.

μετάδοση της σχετικής ειδήσεως ή πληροφορίας, να αποβλέπει δε στην ενημέρωση του κοινού και όχι στον σκανδαλισμό της κοινής γνώμης και στον εξευτελισμό και διασυρμό της προσωπικότητας, καθώς και στην προσβολή της αξιοπρέπειας του ανωτέρω προσώπου». Πρβλ. και τη ΣτΕ 2848/2013, σύμφωνα με την οποία η δημοσίευση πληροφοριών για την ερωτική ζωή των δημοσίων προσώπων δεν θα πρέπει να γίνεται με αυτούσια αναπαραγωγή και λεπτομερή περιγραφή των στοιχείων αυτών, αλλά με «απλή και λιτή μετάδοση των σχετικών πληροφοριών, η οποία θα μπορούσε να συνοδεύεται και από απλή γνωστοποίηση στο κοινό των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, που τεκμηριώ[ουν] τη βασιμότητα των σχετικών πληροφοριών».

Υπό τα ίδια δεδομένα, ομοίως απεφάνθη και ο Άρειος Πάγος στην υπ' αριθμόν 499/2013 απόφασή του, με την οποία κρίθηκε ότι η αποκάλυψη από δημοσιογράφο αυτούσιου εν όλω ή εν μέρει του περιεχομένου ιδιωτικών-εμπιστευτικών επικοινωνιών που αφορούν την ερωτική ζωή δημοσίου προσώπου, παραβιάζει τα όρια που επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας στην άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης του κοινού.

Με βάση λοιπόν όλα τα ανωτέρω εκτεθέντα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι:

(α) Απαγορεύεται, καταρχήν, η δημοσίευση, εν όλω ή εν μέρει, απόρρητων ιδιωτικών επιστολών ενός δημοσίου προσώπου, ατομικώς προσδιοριζόμενου, άμεσα ή έμμεσα, οι οποίες αποκαλύπτουν στοιχεία της ερωτικής του ζωής.

(β) Επιτρέπεται η απλή αναφορά στην είδηση ή πληροφορία που αφορά ερωτική ζωή συγκεκριμένου δημοσίου προσώπου και έχει ως πηγή της την ύπαρξη απόρρητων ιδιωτικών του επιστολών, οι οποίες χορηγήθηκαν στον δημοσιογράφο από τρίτον, υπό την προϋπόθεση ότι από το περιεχόμενο των επιστολών αυτών προκύπτει, κατά τρόπο αναμφισβήτητο, παράνομη συμπεριφορά του δημοσίου προσώπου που θίγει έντονα το δημόσιο συμφέρον και σχετίζεται, άμεσα ή έμμεσα, με την ερωτική του δραστηριότητα. Στην περίπτωση αυτήν επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και στο προσήκον κάθε φορά μέτρο η δημοσίευση αυτούσιων των επιστολών αυτών ή αποσπασμάτων τους, εφόσον είναι απολύτως αναγκαία για την τεκμηρίωση της βασιμότητας της δημοσιευόμενης είδησης ή πληροφορίας για την παράνομη συμπεριφορά του δημοσίου προσώπου.

10. Ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας πρέπει να θεωρηθεί δημόσιο πρόσωπο υπό την προεκτεθείσα έννοια (βλ. ανωτέρω σκέψη 7 της παρούσας, και αποφάσεις της Αρχής 43/2007, 16/2015 και 17/2015 σχετικά με νομιμότητα δημοσίευσης δεδομένων δημοσίων προσώπων). Περαιτέρω, τα ζητήματα που αφορούν τη «χρηστή διοίκηση» στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, μέλος του διδακτικού

προσωπικού της οποίας ήταν ο προαναφερθείς Αντιπρόεδρος του ΣτΕ, αποτελούν θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, για τα οποία δικαιολογείται η δημοσιογραφική έρευνα κατά την έννοια του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997. Επισημαίνεται όμως ότι τα επίμαχα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα οποία περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα, διότι αποκαλύπτουν στοιχεία ερωτικής και αυστηρά ιδιωτικής ζωής, αποτελούν υποκλαπέισα αλληλογραφία (αδιάφορο εάν η υποκλοπή έγινε παράνομα από κρατικές υπηρεσίες ή ιδιώτη τρίτο).

11. Περαιτέρω, η αυτούσια αναπαραγωγή αποσπασμάτων των εν λόγω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συνιστά ιδιαίτερη και διακριτή μορφή επεξεργασίας ως καταχώριση και διάδοση δεδομένων, τα εν λόγω δε μηνύματα υπέστησαν κατά τη διαδικασία δημοσίευσης, η οποία αποτέλεσε το μέσο διάδοσής τους σε έναν ευρύτατο κύκλο προσώπων, περισσότερες διαδοχικές διακριτές ηλεκτρονικές επεξεργασίες, όπως την ψηφιοποίησή τους μέσω ειδικών σαρωτών (εφόσον δεν ήταν ήδη στην εν λόγω ψηφιακή μορφή), την καταχώρισή τους σε ηλεκτρονικό αρχείο και την περαιτέρω επεξεργασία τους ως εικόνας, προκειμένου να αφαιρεθούν με σκίαση κάποια αποσπάσματα, να ενσωματωθεί το λογότυπο zougla.gr, να βελτιωθεί η ευκρίνεια και οι χρωματισμοί τους και να πραγματοποιηθεί η σμίκρυνσή τους (πρβλ. και απόφαση της Αρχής 73/2013, σκ. 3 και 6). Η διάθεσή τους στο Διαδίκτυο και η δημοσίευσή τους σε μέσα ενημέρωσης (ιστοσελίδες και εφημερίδες) αποτελεί αυτοματοποιημένη επεξεργασία κατά την έννοια του ν. 2472/1997, στο πεδίο εφαρμογής του οποίου εμπίπτουν η διάθεση σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο και οι δημοσιεύσεις/αναρτήσεις σε ηλεκτρονικές εφημερίδες, καθώς και οι έντυπες εφημερίδες, πολλώ δε μάλλον όταν οι τελευταίες διαθέτουν τα δημοσιεύματά τους και σε ηλεκτρονική μορφή στο Διαδίκτυο.

12. Από την εφημερίδα «Η Αυγή» προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι τηρήθηκε πλημμελώς ο τύπος της προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου, δεδομένου ότι στο έγγραφο της κλήσης της σε ακρόαση δεν υπήρχε αναφορά σε συγκεκριμένες διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ και κατά τη διαδικασία της ακρόασης δεν αναγνώσθηκε έκθεση του εισηγητή. Ο λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος διότι στην κλήση προς την ελεγχόμενη εφημερίδα αναφέρονταν τα επίμαχα δημοσιεύματα για τα οποία είχε κληθεί σε ακρόαση και το περιεχόμενο των οποίων της ήταν εξ ορισμού πλήρως γνωστό. Άλλωστε, η ελεγχόμενη εφημερίδα παρέστη με εκπροσώπους της ενώπιον της Αρχής, οι οποίοι ανέπτυξαν τόσο προφορικά όσο και με το υπόμνημα που

κατέθεσαν στη συνέχεια τις απόψεις τους για τα επίμαχα δημοσιεύματα. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΦΕΚ Β΄ 336/2000), όπως τροποποιήθηκε με τις αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2015/22-04-2008 (ΦΕΚ Β΄ 859) και Γ/ΕΞ/3082/03-05-2011 (ΦΕΚ Β΄ 989) αποφάσεις της Αρχής, δεν απαιτείται κατά τη διαδικασία της προηγούμενης ακρόασης η ανάγνωση έκθεσης του εισηγητή, ο οποίος κατά την έναρξη της διαδικασίας αυτής παρουσίασε σύντομα τα πραγματικά περιστατικά και τα νομικά ζητήματα της διερευνώμενης υπόθεσης.

13. Τα δημοσιευθέντα αποσπάσματα απόρρητης ιδιωτικής ηλεκτρονικής επιστολής αναφέρονται σε αισθηματική και ερωτική σχέση μεταξύ ανώτατου δικαστικού λειτουργού-διδάσκοντα στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών και εκπαιδευόμενης στη Σχολή αυτήν. Η αποκάλυψη της σχέσης αυτής μέσω της δημοσίευσης αποσπασμάτων της ηλεκτρονικής επιστολής ή με αναφορά σε αυτά, αποτελεί διάδοση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β΄ του ν. 2472/1997, τα οποία αναφέρονται σε πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί.

Πράγματι, από το δημοσίευμα το πρώτον στην ιστοσελίδα www.zougla.gr, αν και δεν αναφέρεται το όνομα του ανώτατου δικαστικού ή της εκπαιδευόμενης στη Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών υποψήφιας τότε δικαστού, μπορεί ευκόλως να προκύψει η ταυτότητα των προσώπων αυτών από (α) το σύνολο των λοιπών αναφορών του άρθρου αφενός και (β) από τον ουσιαστικό κύκλο των προσώπων στα οποία επιδιώκει να απευθυνθεί το άρθρο.

Ειδικότερα, όπως ρητά ανέφερε ο εκπρόσωπος της ιστοσελίδας Ε ενώπιον της Αρχής (βλ. πρακτικά συνεδρίασης 07-12-2016), η επίμαχη ηλεκτρονική αλληλογραφία και το περιεχόμενό της ήταν ευρέως γνωστά στον κλειστό κύκλο των δικαστών του Συμβουλίου της Επικρατείας από το έτος 2015. Πέραν αυτού από τα κοινώς γνωστά τοις πάσι στοιχεία, ο αριθμός των δικαστών του ΣτΕ που έχουν δημοσίως εκφράσει την άποψή τους για την υπόθεση που επρόκειτο να συζητηθεί στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου και η οποία αναφέρεται στο δημοσίευμα και ταυτοχρόνως τυγχάνουν διδάσκοντες στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών χωρίς να τυγχάνουν ταυτόχρονα και εξεταστές, είναι ιδιαίτερος περιορισμένος, με αποτέλεσμα να οδηγεί σε ταυτοποίηση του προσώπου στο οποίο αναφέρεται.

Περαιτέρω, όσον αφορά τον ουσιαστικό κύκλο των προσώπων στα οποία επιδιώκει να

απευθυνθεί το άρθρο, αυτός είναι, όπως επίσης προκύπτει από όσα ρητά ανέφερε ο εκπρόσωπος της ιστοσελίδας E ενώπιον της Αρχής (βλ. πρακτικά συνεδρίασης 07-12-2016), τα μέλη της Ολομελείας του ανωτάτου δικαστηρίου τα οποία, όπως αναφέρθη, γνώριζαν ήδη την ταυτότητα των προσώπων. Αξιολογείται συναφώς το γεγονός που ανέφερε ο E, ότι, ενώ είχε την σχετική πληροφορία και την επίμαχη ηλεκτρονική αλληλογραφία ήδη πριν από τις αρχές του καλοκαιριού, επέλεξε να τα δημοσιεύσει τρεις ημέρες πριν τη δικάσιμο.

Αντιθέτως η δημοσίευση στην εφημερίδα «Το Βήμα της Κυριακής» κάνει γενικόλογη αναφορά στο θέμα, χωρίς αναφορά στο συγκεκριμένο δημοσίευμα της ιστοσελίδας www.zougla.gr, χωρίς αναφορά στις υποκλαπείσες επιστολές και στο περιεχόμενό τους και χωρίς αναφορά σε λοιπά στοιχεία που θα μπορούσαν να επιτρέψουν την άμεση ή έμμεση ταυτοποίηση του υποκειμένου.

Εξάλλου, από τη συγκεκριμένη ηλεκτρονική αλληλογραφία που ήρθε στο φως της δημοσιότητας δεν προκύπτει η τέλεση παραβάσεως κανόνων δικαίου από τον συγκεκριμένο δικαστικό λειτουργό προς όφελος της εκπαιδευόμενης όσον αφορά την αξιολόγηση και βαθμολόγησή της ούτε κομίζονται από τα σχετικά δημοσιεύματα περαιτέρω στοιχεία από τα οποία να προκύπτει επέμβαση αποβλέπουσα στην ευνοϊκότερη μεταχείριση της εκπαιδευόμενης. Περαιτέρω, από τα σχετικά δημοσιεύματα δεν προκύπτει ότι η συγκεκριμένη σχέση προκάλεσε δημόσιο σκάνδαλο ούτε ότι οι ενδιαφερόμενοι παρέλειψαν να τηρήσουν στάση διακριτική ως προς τη σχέση αυτή. Υπό τα δεδομένα αυτά, και παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς των ελεγχόμενων εφημερίδων και ιστοσελίδων (βλ. ιδίως τις καταθέσεις των εκπροσώπων των εφημερίδων «Η Αυγή» και «kontranews» και της ιστοσελίδας «www.zougla.gr», καθώς και τα σχετικά υπομνήματά τους), η εν λόγω σχέση, εφόσον δεν σχετίζεται με παράνομη συμπεριφορά του δικαστικού λειτουργού-διδάσκοντα στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, και έμεινε προφυλαγμένη από το δημόσιο βλέμμα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θίγει ουσιωδώς το δημόσιο συμφέρον και μάλιστα σε βαθμό που να δικαιολογεί την χρήση υποκλαπείσας ηλεκτρονικής επιστολής για την αποκάλυψή της.

Συνεπώς, από την άποψη του ν. 2472/1997, δεν παρουσιάζεται ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος, το οποίο θα δικαιολογούσε, με βάση το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του νόμου αυτού, την επώνυμη αναφορά στο υποκείμενο των δεδομένων και στην ερωτική του ζωή ή θα επέτρεπε με άλλον τρόπο τον ατομικό προσδιορισμό του.

Ο ισχυρισμός ορισμένων εκ των ελεγχόμενων εφημερίδων και ιστοσελίδων (βλ. ιδίως τις καταθέσεις των εκπροσώπων των εφημερίδων «Η Αυγή» και «kontranews», και των

ιστοσελίδων «www.parapolitika.gr» και «www.koutipandoras.gr», καθώς και τα σχετικά υπομνήματά τους), ότι επρόκειτο απλώς για δημοσίευση ήδη γνωστών δεδομένων, τα οποία δημοσιοποιήθηκαν το πρώτον από βουλευτή του Ελληνικού Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του και στη συνέχεια αποτέλεσαν περιεχόμενο συνέντευξης του στον ραδιοφωνικό σταθμό «Παραπολιτικά FM 90,1» και, ότι ως εκ τούτου, δεν τίθεται πλέον ζήτημα εφαρμογής του ν. 2472/1997 στην περαιτέρω διάδοση των δεδομένων αυτών στο πλαίσιο του δικαιώματος ενημέρωσης του κοινού για τους ισχυρισμούς του βουλευτή, δεν είναι βάσιμος, διότι, εφόσον η δημοσιοποίηση του ονόματος από τον βουλευτή παραβίαζε το δικαίωμα στην προστασία του ιδιωτικού βίου και των προσωπικών δεδομένων, έστω κι αν δεν ήταν δυνατόν να ελεγχθεί, λόγω του ανεύθυνου του βουλευτή κατά το άρθρο 61 παρ. 1 Συντ., είναι παράνομη και η περαιτέρω αναδημοσίευση, αφού το συγκεκριμένο συνταγματικό άρθρο εισάγει προσωπικό λόγο απαλλαγής του βουλευτή από την σχετική ευθύνη, που δεν ισχύει για κανέναν άλλον εκτός από αυτόν (πρβλ. και τη μνημονεύμενη ανωτέρω, στη σκ. 6 της παρούσας in fine, απόφαση Belpietro του ΕΔΔΑ).

Εξάλλου, οι αποφάσεις ελληνικών δικαστηρίων τις οποίες επικαλούνται ορισμένα εκ των ελεγχόμενων μέσων ενημέρωσης (βλ. ΕφΑθ 175/2014, ΣυμβΠλημΑθ 1281/2014), προκειμένου να ενισχύσουν τον ισχυρισμό τους για τη μη εφαρμογή του ν. 2472/1997 στην περίπτωση αναδημοσίευσης ήδη γνωστών προσωπικών δεδομένων, αφορούν αποκλειστικά τις ποινικές κυρώσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 22 παρ. 4 του νόμου αυτού και όχι τις διοικητικές κυρώσεις κατά το άρθρο 21. Μάλιστα, σε ένα από τα επίμαχα δημοσιεύματα («kontranews» της 18-10-2016), τόσο στον τίτλο του όσο και στο περιεχόμενό του, υιοθετείται ανεπιφύλακτα ο ισχυρισμός του βουλευτή ότι «όπως φαίνεται από τα e-mail αυτά ο συγκεκριμένος αντιπρόεδρος έδωσε τα θέματα προκειμένου η ευνοούμενή του να πετύχει τον διορισμό της στο ΣτΕ», χωρίς να επαληθεύεται ή να τεκμηριώνεται με άλλα στοιχεία η αλήθεια του συγκεκριμένου αυτού γεγονότος στο οποίο αναφέρεται η δήλωση του βουλευτή. Ως προς τον συγκεκριμένο ισχυρισμό του βουλευτή τα σχετικά δημοσιεύματα στις ιστοσελίδες «www.parapolitika.gr» και «www.koutipandoras.gr» εμφανίζονται πιο επιφυλακτικά, πλην όμως υπάρχει και σε αυτά ονομαστική αναφορά στον δικαστικό λειτουργό, η οποία δεν ήταν επιβεβλημένη, αφού δεν παρέχεται περαιτέρω τεκμηρίωση που να επιβεβαιώνει τον προαναφερθέντα ισχυρισμό του βουλευτή.

Όσον αφορά δε τον ισχυρισμό ορισμένων εκ των ελεγχόμενων μέσων ενημέρωσης (βλ. ιδίως τις καταθέσεις των εκπροσώπων της εφημερίδας «Η Αυγή» και της εφημερίδας

«kontranews», καθώς και τα σχετικά υπομνήματά τους), ότι η δημοσιοποίηση του ονόματος του δικαστικού λειτουργού έγινε μετά την πειθαρχική έρευνα που διέταξε ο Υπουργός Δικαιοσύνης, επισημαίνεται ότι δεν υπήρξε δημοσιοποίηση του ονόματος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος, αντιθέτως, κάλεσε «όλους όσοι με δηλώσεις, αποκαλύψεις και λοιπές παρεμβάσεις επιχειρούν να επηρεάσουν το έργο της απονομής της δικαιοσύνης να αναλογιστούν τις ευθύνες τους» (δήλωση του Υπουργού Δικαιοσύνης Ν. Παρασκευόπουλου, 17-10-2016). Στην περίπτωση αυτή, υπήρξε παραβίαση της αρχής της μυστικότητας που διέπει αυστηρά την πειθαρχική δίωξη κατά των δικαστικών λειτουργών μέχρι την περαίωση της πειθαρχικής διαδικασίας και προσβολή του τεκμηρίου αθωότητας του συγκεκριμένου δικαστικού λειτουργού. Η δημοσιοποίηση του ονόματος δεν δικαιολογείται βεβαίως ούτε από την αόριστη και ανεπείρευτη εικασία ορισμένων εκ των ελεγχόμενων εφημερίδων και ιστοσελίδων (βλ. ιδίως τις καταθέσεις των εκπροσώπων της ιστοσελίδας «www.zougla.gr»), ότι εξαιτίας της σχέσεώς του αυτής ο συγκεκριμένος δικαστικός λειτουργός είναι ευάλωτος σε πιέσεις κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών του καθηκόντων, ιδίως εν όψει της συμμετοχής του στη σύνθεση της Ολομέλειας του ΣτΕ που θα εκδίκασε την υπόθεση των τηλεοπτικών αδειών. Εξάλλου, ο ισχυρισμός αυτός είναι εν πολλοίς προσχηματικός, διότι η ίδια η δημοσιοποίηση αυστηρώς προσωπικών στοιχείων και απόρρητων δεδομένων της ιδιωτικής ζωής του συγκεκριμένου δικαστικού λειτουργού, αρχικά με τη δημοσίευση αποσπασμάτων της ιδιωτικής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του (βλ. ιστοσελίδα www.zougla.gr 13-10-2016, καθώς και μερική αναδημοσίευση των αποσπασμάτων αυτών στην εφημερίδα «Η Αυγή» 17-10-2016) και στη συνέχεια με ονομαστική αναφορά στο πρόσωπό του (βλ. ιστοσελίδα «www.koutipandoras.gr» 17-10-2016, ιστοσελίδα «www.parapolitika.gr» 17-10-2016, εφημερίδα «kontranews» 18-10-2016 και εφημερίδα «Η Αυγή» 19-10-2016), είχε εξ αντικειμένου, λόγω του χρονικού σημείου στο οποίο συντελέστηκε, δηλαδή ενόσω εκκρεμούσε η κρίσιμη δίκη στο ΣτΕ, τον χαρακτήρα μιας τέτοιας παρέμβασης.

Τέλος, στη συγκεκριμένη περίπτωση, λόγω του ότι δεν προκύπτει, και μάλιστα με τρόπο αναμφισβήτητο, από το περιεχόμενο της επίμαχης επιστολής παράνομη συμπεριφορά του προαναφερθέντος δικαστικού λειτουργού-διδάσκοντα στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών που θίγει ουσιωδώς το δημόσιο συμφέρον, η αυτούσια αναπαραγωγή αποσπασμάτων της εν λόγω ιδιωτικής-εμπιστευτικής ηλεκτρονικής επιστολής, δεν είναι αναγκαία για την παρουσίαση της σχετικής είδησης, και επομένως παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας της επεξεργασίας των δεδομένων κατά τα άρθρα 4 και 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997.

14. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 2472/1997:

«1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες :

.....γ) Απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους τυχόν εκπροσώπους τους και δίδει κατά την κρίση της δημοσιότητα σε αυτές.

....στ) Επιβάλλει τις κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου διοικητικές κυρώσεις. ...»

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 2472/1997, όπως ισχύει:

«1. Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

α) Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης.

β) Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές.

γ) Προσωρινή ανάκληση άδειας.

δ) Οριστική ανάκληση άδειας.

ε) Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή, επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.»

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα της παράβασης των άρθρων 4 παρ. 1 και 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκε και της προσβολής που επήλθε από αυτή στο υποκείμενο, κρίνει ότι τα παράνομα δημοσιεύματα που αναρτήθηκαν σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο ή/και ηλεκτρονικές εφημερίδες πρέπει αμελλητί να αποαναρτηθούν/διαγραφούν τόσο από τις αναφερόμενες αρχικές πηγές τους όσο και από τις ιστοσελίδες ενημερωτικού χαρακτήρα που τα αναπαρήγαγαν, και ότι σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2472/1997 πρέπει να επιβληθεί στους υπεύθυνους της επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό. Επίσης, οι αρχικές ιστοσελίδες πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα, για να ενημερώσουν τους υπεύθυνους επεξεργασίας που αναπαρήγαγαν με υπερσύνδεσμο τα εν λόγω δημοσιεύματα ότι πρέπει και αυτοί να τα διαγράψουν από την ιστοσελίδα τους [πρβλ. και άρθρο 17 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), (EE L 119), που ήδη ισχύει και τίθεται σε εφαρμογή από 25.05.2018]. Περαιτέρω, αναφορικά με τις έντυπες εφημερίδες, λαμβανομένου υπόψη ότι το ιστορικό αρχείο των εφημερίδων δεν πρέπει να καταστρέφεται πλην εξαιρετικών περιπτώσεων (βλ. τις με αριθ. 53/2004, 8/2010, 63/2010 αποφάσεις της Αρχής), πρέπει να απαγορευθεί η αναδημοσίευση των παράνομων δημοσιευμάτων με το αυτό περιεχόμενο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, εξετάζοντας αυτεπάγγελτα τη δημοσιοποίηση των επίμαχων υποκλαπέντων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ανώτατου δικαστικού λειτουργού,

1. Διαπιστώνει ότι η δημοσίευση αυτούσιων αποσπασμάτων ιδιωτικής-εμπιστευτικής επιστολής του σχετιζόμενη με την αισθηματική του και ερωτική του ζωή σε ιστοσελίδα ενημερωτικού χαρακτήρα και η αναπαραγωγή τους σε ιστοσελίδες αλλά και σε έντυπη και ηλεκτρονική εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας, ακόμα και χωρίς την άμεση ταυτοποίηση του υποκειμένου, αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997 για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.
2. Διαπιστώνει ότι η δημοσιοποίηση του ονόματός του και η αναδημοσίευση αυτούσιων αποσπασμάτων ιδιωτικής-εμπιστευτικής επιστολής του σχετιζόμενη με την αισθηματική του και ερωτική του ζωή σε έντυπη και ηλεκτρονική εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997 για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.
3. Διαπιστώνει ότι η δημοσιοποίηση του ονόματός του και των πληροφοριών που αναφέρονται στα εν λόγω υποκλαπέντα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ακόμα και χωρίς την αυτούσια παράθεσή τους, αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997 για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.
4. Απευθύνει στην ιστοσελίδα «www.zougla.gr» σχετικά με τις αναφερόμενες στο σκεπτικό της παρούσας αναρτήσεις της 13 και 14-10-2016 (η πρώτη εκ των οποίων αναδημοσιεύτηκε στην ίδια ιστοσελίδα με υπερσύνδεσμο και σε επόμενες σχετικές αναρτήσεις της), στην εφημερίδα «Η Αυγή» σχετικά με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας δημοσιεύματα της 17 και 19-10-2016, και στις ιστοσελίδες ενημερωτικού χαρακτήρα που αναπαρήγαγαν αυτούσια τα επίμαχα υποκλαπέντα

μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προειδοποίηση για άρση της παράβασης, άμεση αποανάρτηση/αφαίρεση αυτών από το Διαδίκτυο.

5. Απευθύνει στην εφημερίδα «Η Αυγή» σχετικά με το αναφερόμενο στο σκεπτικό της παρούσας δημοσίευμα της 18-10-2016, στην εφημερίδα «kontranews» σχετικά με το αναφερόμενο στο σκεπτικό της παρούσας δημοσίευμα της 18-10-2016, στην ιστοσελίδα «www.paparolitika.gr» σχετικά με την αναφερόμενη στο σκεπτικό της παρούσας ανάρτηση της 17-10-2016, και στην ιστοσελίδα «www.koutipandoras.gr» σχετικά με την αναφερόμενη στο σκεπτικό της παρούσας ανάρτηση της 17-10-2016 και στις ιστοσελίδες ενημερωτικού χαρακτήρα που αναπαρήγαγαν αυτούσια τα παραπάνω δημοσιεύματα προειδοποίηση για άρση της παράβασης, άμεση αποανάρτηση/αφαίρεση αυτών από το Διαδίκτυο.
6. Απαγορεύει στις έντυπες εφημερίδες «Η Αυγή» και «kontranews» την αναδημοσίευση των ως άνω παράνομων δημοσιευμάτων με το αυτό περιεχόμενο.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου